

Sprawozdanie z działalności
Miejskiego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Stargardzie
w 2016 roku

Spis treści

Spis treści.....	2
I. Zakres zadań i kadra Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.....	3
1. Zadania.....	3
2. Kadra MOPS – zatrudnienie, podnoszenie kwalifikacji zawodowych.....	4
II Struktura dochodów i wydatków w 2015 r.	5
1. Dochody.....	5
2. Wydatki.....	5
III. Pomoc społeczna.....	9
1. Informacje ogólne.....	9
2. Rodziny objęte pomocą społeczną.....	10
2.1. Powody przyznania pomocy.....	10
2.2. Wydatki na pomoc społeczną.....	11
3. Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej.....	13
3.1. Zasiłki stałe.....	13
3.2. Zasiłki okresowe.....	13
3.3. Zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe.....	14
4. Świadczenia niepieniężne z pomocy społecznej.....	14
4.1. Posiłek.....	14
4.2. Ubranie.....	14
4.3. Schronienie.....	15
4.4. Składki na ubezpieczenie zdrowotne.....	17
4.5. Pomoc rzeczowa.....	17
4.6. Sprawienie pogrzebu.....	18
4.7. Poradnictwo specjalistyczne.....	18
4.8. Interwencja kryzysowa.....	19
4.9. Praca socjalna.....	19
4.10. Usługi opiekuńcze.....	20
4.11. Specjalistyczne usługi opiekuńcze.....	21
4.12. Pobyt i usługi w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia.....	22
5. Realizacja programów osłonowych.....	25
5.1. Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.....	25
5.2. Program osłonowy z zakresu pomocy osobom zagrożonym.....	27
zachorowalnością na wybrane typy chorób.....	27
5.3. Realizacja Programu i zasad udzielania pomocy osobom zagrożonym eksmisją.....	27
IV. Realizacja programów z zakresu integracji społecznej i społeczno – zawodowej.....	28
V. Inne działania związane z pomocą społeczną.....	30
1. Prace społecznie użyteczne.....	30
2. Potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej.....	33
3. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.....	33
4. Pomoc osobom opuszczającym zakłady karne.....	33
5. Współdziałanie z Centrum Integracji Społecznej.....	34
6. Obsługa techniczno-organizacyjna Zespołu Interdyscyplinarnego.....	35
7. Obsługa techniczna Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.....	35
VI. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej.....	36
1. Potrzeby w zakresie świadczeń pomocy społecznej.....	36
2. Potrzeby szkoleniowe.....	37
3. Potrzeby związane z zabezpieczeniem funkcjonowania Ośrodka.....	37
4. Potrzeby w zakresie rozwoju usług na rzecz świadczeniobiorców pomocy społecznej.....	37
VII. Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny.....	38
1. Realizacja zadań.....	38
2. Potrzeby związane z realizacją zadań.....	45
VIII. Dodatki mieszkaniowe.....	45
1. Dodatki mieszkaniowe.....	45
2. Zryczałtowany dodatek energetyczny.....	48
IX Świadczenia rodzinne i alimentacyjne.....	49
1. Świadczenia rodzinne.....	49
2. Fundusz alimentacyjny i postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych.....	57
X. Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów.....	61

I. Zakres zadań i kadra Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

1. Zadania.

Podstawowym zadaniem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jest realizacja zadań wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, tj:

- wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka,
- realizacja rządowych programów pomocy społecznej i miejskich programów osłonowych.

Obowiązek przedstawienia sprawozdania z działalności Ośrodka oraz potrzeb w zakresie pomocy społecznej wynika z treści art. 110 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Zgodnie z postanowieniami Statutu w 2016 r. MOPS realizował także przekazane mu zadania wynikające z innych ustaw:

- 1) przyznawanie i wypłacanie dodatków mieszkaniowych i zryczałtowanych dodatków energetycznych,
- 2) przyznawanie i wypłacanie świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych,
- 3) prowadzenie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych,
- 4) należące do właściwości gminy z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej,
- 5) potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej,
- 6) organizowanie i finansowanie prac społecznie użytecznych,
- 7) prowadzenie obsługi technicznej Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 8) prowadzenie obsługi techniczno-organizacyjnej Zespołu Interdyscyplinarnego,
- 9) prowadzenie postępowań i realizacja świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy-Miasta Stargard,
- 10) prowadzenie postępowań i realizacja świadczeń wychowawczych.

W związku z realizacją powyższych zadań wydano łącznie 29.015 decyzji administracyjnych, z czego dotyczących:

• świadczeń pomocy społecznej	-	13.373,
• dodatków mieszkaniowych	-	2.974,
• dodatków energetycznych	-	483,
• świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych	-	6.844,
• świadczeń wychowawczych	-	4.897,
• stypendiów i zasiłków szkolnych	-	444.

Ponadto wydano 1.020 zaświadczeń stwierdzających korzystanie z różnych form wsparcia.

2. Kadra MOPS – zatrudnienie, podnoszenie kwalifikacji zawodowych.

Według stanu na 31.12.2016 r. w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej zatrudnienie wynosiło 145,75 etatu przy zatrudnieniu 155 pracowników, z tego:

- pracownicy etatowi MOPS – 144,
- osoby zatrudnione w ramach robót publicznych – 3,
- osoby zatrudnione w ramach umowy na zastępstwo – 5,
- osoby zatrudnione na czas określony po umowie o pracę w ramach robót publicznych 3.

Z uwagi na konieczność ciągłego doskonalenia zawodowego 56 pracowników MOPS uczestniczyło w 44 szkoleniach, w szczególności z zakresu:

- specjalistyczne szkolenia dla pracowników socjalnych (przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, osoba starsza w obliczu przestępstw, praca socjalna w wieku starczym i otępiennym, trudny klient i roszczeniowy klient, neuropsychologia w pracy socjalnej, zastosowanie negocjacji i mediacji w pracy zawodowej, wsparcie ofiar handlu ludźmi),
- specjalistyczne szkolenia dla pozostałych pracowników w zakresie:
 - nowelizacja prawa zamówień publicznych, potrącenia z wynagrodzeń, prawo i czas pracy, centralizacja rozliczeń VAT, gospodarka finansowa i rachunkowość Ośrodków Pomocy Społecznej, zmiany klasyfikacji budżetowej, dodatek mieszkaniowy i dodatek energetyczny, składki ZUS, praktyczne aspekty funkcjonowania Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - stosowanie procedury administracyjnej w zakresie zadań realizowanych przez instytucje pomocy społecznej (Rodzina 500+, Świadczenia Wychowawcze 500+, Świadczenia Rodzinne i Fundusz Alimentacyjny, Kodeks Postępowania Administracyjnego).

Pracownicy tutejszego Ośrodka w 2016 r. brali udział w seminariach i konferencjach na terenie całego kraju:

- Konferencja Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014 - 2020,
- Konferencja Pracowników Socjalnych,
- Konferencja „Bezpieczeństwo pracy pracownika socjalnego”,
- Warsztaty „Trudny klient”,
- Konferencja Samorządowych Ośrodków Pomocy Społecznej „Forum”.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa pracy pracownicy tutejszego Ośrodka (ok. 10 osób) kontynuowali uczestnictwo w zajęciach samoobrony prowadzonej przez funkcjonariusza Policji.

W celu podnoszenia jakości świadczonej pracy terapeutycznej w 2016 r. prowadzone były superwizje. Superwizja jest formą wsparcia pracownika, której celem jest pomoc w analizie swojej pracy z rodziną, refleksji odnośnie przeszkód w kontakcie z nią, a przede wszystkim zapewnienie wysokiej jakości świadczonej terapii.

W 2016 r. z superwizji korzystało 7 terapeutów.

II Struktura dochodów i wydatków w 2016 r.

1. Dochody.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej uzyskuje dochody własne, które przekazywane są do budżetu gminy oraz dochody związane z realizacją zadań zleconych i własnych rozliczanych z urzędem administracji państwowej (dotacje na dofinansowanie zadań własnych), które przekazywane są do budżetu państwa. W 2016 r. uzyskano dochody w łącznej kwocie 1.222.122,07 zł, w tym:

- dochody własne - 581.848,14 zł,
- dochody rozliczane z urzędem administracji państwowej - 640.273,93 zł.

W ramach dochodów własnych MOPS uzyskał dochód z tytułu:

- odpłatności za wykonane usługi opiekuńcze - 124.720,66 zł,
- odpłatności za pobyt w Gminnym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy – 20.367,87 zł,
- odpłatności za pobyt w Dziennym Domu Pobytu dla Osób Starszych – 27.046,62 zł,
- odpłatności za pobyt w domach pomocy społecznej – 101.715,05 zł,
- rozliczenia zaliczek na koszty biegłych sądowych w sprawach leczenia odwykowego oraz kar umownych za nieterminową realizację umów przez biegłych – 2.659,52 zł,
- odzyskanych kosztów upomnień i egzekucyjnych – 1.318,17 zł,
- odsetek od środków na rachunkach bankowych i innych – 65,95 zł,
- prowizji za rozliczenie podatku od osób fizycznych – 1.632,00 zł,
- kar, grzywien i odszkodowań – 77,00 zł,
- refundacji z Powiatowego Urzędu Pracy prac społecznie użytecznych – 164.590,54 zł,
- zwrotu nadpłaty składek ZUS – 1.337,30 zł,
- zwrotu na niezrealizowane szkolenie – 590,00 zł,
- zwrotu nienależnie pobranych świadczeń z programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” – 301,80 zł,
- zwrotu nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych oraz odsetek – 115.500,31 zł,
- zwrotu nienależnie pobranych świadczeń z pomocy społecznej – 17.140,90 zł,
- zwrotu nienależnie pobranych dodatków mieszkaniowych oraz nieodebranych (przedawnionych) ryczałtów mieszkaniowych – 2.263,57 zł,
- zwrotu nienależnie pobranych stypendiów – 520,88 zł.

W ramach dochodów rozliczanych z urzędem administracji państwowej uzyskano dochód z tytułu:

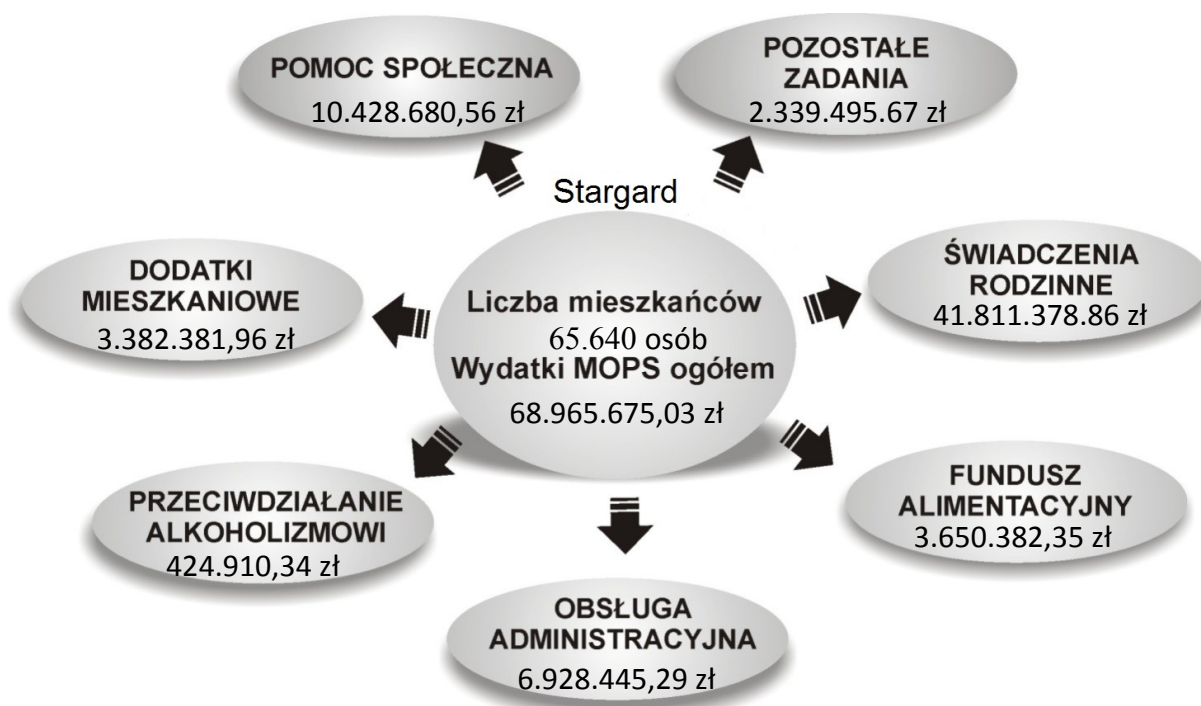
- odpłatności za usługi świadczone w Środowiskowym Domu Samopomocy – 4.399,71 zł,
- zwrotu przez dłużników alimentacyjnych zaliczek alimentacyjnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz odsetek od spłat – 607.956,13 zł,
- nienależnie pobranych zasiłków z pomocy społecznej (stałe i okresowe), świadczeń rodzinnych, świadczeń wychowawczych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego, rozliczeń świadczeń ZUS oraz stypendiów – 27.918,09 zł.

Dochody związane z realizacją zadań wykazują niewielką tendencję wzrostową.

W 2015 r. uzyskano dochód 1.199.313,67 zł, a w 2014 r. - 1.197.348,74 zł.

2. Wydatki

Poniższy schemat przedstawia ogólne wydatki MOPS oraz wydatki na poszczególne rodzaje działalności w 2016 r.

W wydatkach ogółem największą pozycję stanowią wydatki na świadczenia wychowawcze 36% (nowe zadanie od 2016 r.) i rodzinne – 25 % (w 2015 r. – 35 %), a następnie: pomoc społeczną – 15 % (w 2015 r. - 24 %), utrzymanie Ośrodka i obsługę administracyjną – 10 % (w 2015 r. - 16 %), dodatki mieszkaniowe – 5% (w 2015 r. – 10 %) , fundusz alimentacyjny – 5 % (w 2015 r. – 9 %) oraz wydatki na pozostałe zadania – 3 % (w 2015 r. 5%) i przeciwdziałanie alkoholizmowi – 1 % (w 2015 r. – 1 %).

W stosunku do 2015 r. wydatki MOPS ogółem wzrosły o 28.737.009,98 zł. Wzrost wydatków wynika przede wszystkim z przyjęcia do realizacji zadania wypłat świadczeń wychowawczych o 24.542.560,52 zł, oraz w szczególności wydatków na: świadczenia rodzinne o 3.101.764,00 zł, domy pomocy społecznej o 716.130,43 zł, pieczę zastępczą o 328.880,08 zł, zasiłki stałe o 191.711,51 zł, usługi opiekuńcze o 119.466,24 zł, obsługę administracyjną o 306.615,92 zł.

Spadek wartości wydatków nastąpił m.in. w dodatkach mieszkaniowych o 280.741,21 zł, zasiłkach okresowych o 85.054,85 zł, pracach społecznie-użytecznych o 41.188,70 zł.

W Stargardzie wg stanu na 31 grudnia 2016 r. zameldowanych było 65.640 osób (w 2015 r. – 66.072 osoby), w tym na stałe 64.281 osób i czasowo 1.180 osób oraz 179 obcokrajowców. Liczba osób zameldowanych na pobyt stały wg struktury wiekowej:

- do lat 18 - 11.298 osób,
- powyżej 18 lat do 65 roku życia - 43.769 osób,
- powyżej 65 roku życia - 9.214 osób

Z analizy porównawczej wynika, m.in., że:

- 6,3 % mieszkańców miasta korzysta ze świadczeń pomocy społecznej (w 2015 – 6,6 %),
- 3,7 % dzieci i młodzieży korzysta z dożywiania w szkołach (w 2015 r. – 4,4 %),
- 3,8 % osób po 60 r. ż. korzysta z różnych form pomocy społecznej, w szczególności usług opiekuńczych (w 2015 r. – 4,7 %).
- 32 % dzieci i młodzieży korzysta z zasiłków rodzinnych (w 2015 – 27,9 %),
- 52,5 % dzieci i młodzieży korzysta ze świadczenia wychowawczego 500+,
- 3,6 % mieszkańców miasta pobiera zasiłki pielęgnacyjne (w 2015 – 3,84 %),
- 4,4 % mieszkańców miasta korzysta z dodatków mieszkaniowych (w 2015 – 4,9 %).

Tabela 1. Struktura wydatków budżetowych na realizację zadań w 2016 r.

Wydatki	Ogółem	Źródło finansowania			
		Środki własne	Dotacje z budżetu państwa na zadania własne	Dotacje z budżetu państwa na zadania zlecone	Udział procentowy w wydatkach ogółem
Pomoc społeczna	10.428.680,56	5.206.700,29	5.160.256,27	61.724,00	15,00
Zasiłki celowe	566.070,73	566.070,73	0,00	0,00	
Zasiłki okresowe	1.567.047,45	1.850,62	1.565.196,83	0,00	
Zasiłki stałe	2.304.581,54	0,00	2.304.581,54	0,00	
Pogrzeby	16.007,92	16.007,92	0,00	0,00	
Program osłonowy przeciwko wybranym typom chorób	644,29	644,29	0,00	0,00	
program rządowy "Pomoc państwa w zakresie dożywiania"	1.421.851,80	356.851,80	1.065.000,00	0,00	
Składki zdrowotne	225.477,90	0,00	225.477,90	0,00	
Domy pomocy społecznej	2.864.612,48	2.864.612,48	0,00	0,00	
Usługi opiekuńcze	1.400.662,45	1.400.662,45	0,00	0,00	
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	61.724,00	0,00	0,00	61.724,00	
Dodatki mieszkaniowe i dodatki energetyczne	3.382.381,96	3.353.627,27		28.754,69	5,00
świadczenia rodzinne	17.268.818,34	0,00	0,00	17.268.818,34	25,00
Świadczenia rodzinne i pielęgnacyjne oraz zasiłki dla opiekuna	16.111.735,54	0,00	0,00	16.111.735,54	
składki emerytalno-rentowe	982.289,20	0,00	0,00	982.289,20	
składki zdrowotne	173.793,60	0,00	0,00	173.793,60	
Rządowy program wspierania osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne	1.000,00	0,00	0,00	1.000,00	
Fundusz alimentacyjny	3.650.382,35	0,00	0,00	3.650.382,35	5,00
Świadczenia wychowawcze	24.542.560,52	0,00	0,00	24.542.560,52	36,00
Przeciwdziałanie alkoholizmowi	424.910,34	424.910,34	0,00	0,00	1,00
Pozostałe zadania	2.339.495,67	1.340.577,95	968.432,72	30.485,00	3,00
Stypendia	1.118.299,65	223.659,93	894.639,72	0,00	
Prace społecznie użyteczne	275.367,60	275.367,60	0,00	0,00	
Pieczą zastępczą	909.811,26	836.018,26	73.793,00	0,00	
Zespół interdyscyplinarny	2.349,37	2.349,37	0,00	0,00	
Decyzje o potwierdzeniu prawa do świadczeń zdrowotnych	30.485,00	0,00	0,00	30.485,00	
Projekty integracyjne pozostałe	3.182,79	3.182,79	0,00	0,00	
Obsługa administracyjna	6.928.445,29	4.761.705,46	1.089.199,96	1.077.539,87	10,00
Ogółem	68.965.675,03	15.087.521,31	7.217.888,95	46.660.264,77	100,00

Tabela 2. Analiza porównawcza 2016/2015

Wydatki	Ogółem 2016	Ogółem 2015	Różnica
Pomoc społeczna	10.428.680,56	9.598.947,07	829.733,49
Zasiłki celowe	566.070,73	585.450,19	-19.379,46
Zasiłki okresowe	1.567.047,45	1.752.102,30	-185.054,85
Zasiłki stałe	2.304.581,54	2.112.870,03	191 711,51
Pogrzeby	16 007,92	16 565,29	-557,37
Program osłonowy przeciwko wybranym typom chorób	644,29	1.193,35	-549,06
program rządowy "Pomoc państwa w zakresie dożywiania"	1.421.851,80	1.428.180,88	-6.329,08
Składki zdrowotne	225.477,90	207.193,77	18.284,13
Domy pomocy społecznej	2.864.612,48	2.148.482,05	716.130,43
Usługi opiekuńcze	1.400.662,45	1.281.196,21	119.466,24
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	61.724,00	65.713,00	-3.989,00
Dodatki mieszkaniowe i dodatki energetyczne	3.382.381,96	3.663.123,17	-280.741,21
Świadczenia rodzinne	17.268.818,34	14.167.054,34	3.101.764,00
Świadczenia rodzinne i pielęgnacyjne oraz zasiłki dla opiekuna	16.111.735,54	13.082.679,83	0,00
składki emerytalno-rentowe	982.289,20	919.413,31	0,00
składki zdrowotne	173.793,60	162.961,20	0,00
Rządowy program wspierania osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne	1.000,00	2.000,00	0,00
Fundusz alimentacyjny	3.650.382,35	3.664.999,64	-14.617,29
Świadczenia wychowawcze	24.542.560,52	0,00	24.542.560,52
Przeciwdziałanie alkoholizmowi	424.910,34	464.445,95	-39.535,61
Pozostałe zadania	2.339.495,67	2.048.265,51	291.230,16
Stypendia	1.118.299,65	1.115.808,24	2.491,41
Prace społecznie użyteczne	275.367,60	316.556,30	-41.188,70
Pieczna zastępcza	909.811,26	580.931,18	328.880,08
Zespół interdyscyplinarny	2.349,37	2.240,70	108,67
Decyzje o potwierdzeniu prawa do świadczeń zdrowotnych	30.485,00	28.030,00	2.455,00
Projekty integracyjne pozostałe	3.182,79	4.699,09	-1 516,30
Obsługa administracyjna	6.928.445,29	6.621.829,37	306.615,92
Ogółem	68.965.675,03	40.228.665,05	28.737.009,98

III. Pomoc społeczna.

1. Informacje ogólne.

Organizację, zadania, rodzaje świadczeń z pomocy społecznej oraz zasady i tryb ich udzielania określa ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokajania niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka, a osoby i rodziny korzystające z pomocy są obowiązane do współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej. Trudna sytuacja życiowa (m. in. bezrobocie, niepełnosprawność, bezdomność, uzależnienia, przemoc w rodzinie, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, itp.) oraz posiadane dochody nie przekraczające kryteriów dochodowych określonych w oparciu o próg interwencji socjalnej warunkują prawo do bezzwrotnych świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Kryterium dochodowym dla **osoby samotnie gospodarującej** był dochód netto nie przekraczający kwoty **634 zł** natomiast dla **osoby w rodzinie** - kwoty **514 zł**.

W systemie pomocy społecznej przez rodzinę rozumie się osoby spokrewnione i niespokrewnione, pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące.

Osobie odbywającej karę pozbawienia wolności nie przysługuje prawo do świadczeń z pomocy społecznej, natomiast tymczasowo aresztowanej zawiesza się prawo do świadczeń z pomocy społecznej. Za okres tymczasowego aresztowania nie udziela się świadczeń.

W celu realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej w MOPS zatrudniona była w 2016 r. wykwalifikowana kadra, w szczególności 35 pracowników socjalnych.

Pracownicy MOPS realizując zadania z zakresu pomocy społecznej w celu udzielenia efektywnego wsparcia ściśle współpracowali z wieloma instytucjami, organizacjami społecznymi i pozarządowymi, w szczególności z:

- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,
- Powiatowym Zespołem do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności,
- Centrum Socjalnym Caritas,
- Stowarzyszeniem Ludzi Bezdomnych i Samotnych Matek z Dziećmi,
- Polskim Komitetem Pomocy Społecznej,
- Polskim Czerwonym Krzyżem,
- Domami Pomocy Społecznej,
- Stowarzyszeniem na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelleksualną,
- Placówkami Opiekuńczo-Wychowawczymi,
- Szkołami,
- Komendą Powiatową Policji,
- Strażą Miejską,
- Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Klubem Abstynenta,
- Publicznymi i Niepublicznymi Zakładami Opieki Zdrowotnej,
- Zakładem Ubezpieczeń Społecznych,
- Chrześcijańską Służbą Charytatywną,
- Poradniami Zdrowia Psychicznego,
- Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną,
- Powiatowym Urzędem Pracy,
- Służbą zdrowia.

2. Rodziny objęte pomocą społeczną.

2.1. Powody przyznania pomocy.

Tabela 3. Powody przyznania pomocy finansowej i w naturze.

Powód trudnej sytuacji życiowej	2016 r.		2015 r.	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Ubóstwo	1.337	2.389	1.520	2.847
Sieroctwo	0	0	1	1
Bezdomność	180	211	190	236
Potrzeba ochrony macierzyństwa	82	349	111	473
Bezrobocie	712	1.548	922	2.121
Niepełnosprawność	731	1.072	823	1.282
Długotrwała lub ciężka choroba	956	1.397	994	1.535
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	351	1.126	414	1.377
▪ rodziny niepełne	275	795	345	1.014
▪ rodziny wielodzietne	67	344	97	513
Przemoc w rodzinie	23	73	24	70
Alkoholizm	121	151	121	145
Narkomania	14	17	20	31
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	20	21	34	45
Zdarzenia losowe	8	13	0	0
Sytuacje kryzysowe	8	24	0	0

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Stargardzie na dzień 31 grudnia 2016 r. zarejestrowane były 1.954 osoby (2.500 osób w 2015 r.):

- długotrwale bezrobotne - 936,
- do 25 roku życia - 203,
- do 30 roku życia – 452,
- powyżej 50 roku życia – 563.

Wskaźnik bezrobocia wynosił 4,6 %.

W stosunku do 2015 r. stwierdza się spadek liczby osób bezrobotnych o 546, jak również spadek liczby rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu bezrobocia o 210 rodzin.

Tabela 4. Typy rodzin objętych pomocą społeczną.

Wyszczególnienie	2016 r.		2015 r.	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Rodziny ogółem, w tym:	2.304	4.151	2.403	4.402
- o liczbie osób 1	1.449	1.449	1.477	1.477
2	336	672	370	740
3	239	717	245	762
4	159	636	162	648
5	72	360	82	410
6 i więcej	49	317	58	365

Z zestawienia wynika, że w stosunku do 2015 r. zmniejszyła się o 99 liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej oraz liczba osób w tych rodzinach o 251.

Z przeprowadzonej analizy wynika, że 59 rodzin nie korzystało z pomocy społecznej, pomimo kwalifikowania się do świadczeń, z uwagi na korzystanie ze świadczenia wychowawczego w wys. 500 zł na dziecko.

W ogólnej liczbie rodzin, tj. 2.304, rodziny z dziećmi stanowiły 697 rodzin (w 2015 r. – 779 rodzin) o łącznej liczbie osób 2.336 (w 2015 – 2.566 osób), rodziny niepełne – 387 (w 2015 - 449 rodzin) i rodziny emerytów i rencistów – 351 (w 2015 r. – 336 rodzin).

Przeciętna liczba osób w rodzinie – 1,8.

2.2. Wydatki na pomoc społeczną.

W 2016 r. w stosunku do 2015 r. nastąpił wzrost o 829.733,49 zł wydatków ogółem na realizację zadań wyszczególnionych w tabeli nr 5. Najwyższy wzrost wydatków wystąpił w pozycjach:

- opłaty na domy pomocy społecznej o 716.130,43 zł,
- zasiłki stałe o 191.711,51 zł
- usługi opiekuńcze o 119.466,24 zł,

Spadek wydatków nastąpił w pozycjach dotyczących:

- zasiłków okresowych o 185.054,85 zł,
- zasiłków celowych o 19.379,46 zł.
- pomocy państwa w zakresie dożywiania o 6.329,08 zł.

Tabela 5. Struktura wydatków – zadania własne i zlecone.

Formy pomocy	2016 r.		2015 r.	
	Liczba rodzin	Kwota w zł	Liczba rodzin	Kwota w zł
Usługi opiekuńcze	138	1.400.662,45	111	1.281.196,21
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	4	61.724,00	6	65.713,00
Opłaty za domy pomocy społecznej	117	2.864.612,48	101	2.148.482,05
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	590	225.477,90	540	207.193,77
Sprawienie pogrzebu	11	16.007,92	11	16.565,29
Pomoc państwa w zakresie dożywiania, w tym:	1.391	1.421.851,80	1.879	1.428.180,88
posiłek dla dzieci i młodzieży/l.os.	288	363.994,70	550	343.579,08
Zasiłki stałe	475	2.304.581,54	515	2.112.870,03
Zasiłki okresowe, w tym z powodu:	965	1.567.047,45	1.150	1.752.102,30
• Bezrobocia	566	855.450,45	747	1.060.051,00
• długotrwałej choroby	420	434.181,00	435	401.663,00
• niepełnosprawności	114	101.939,00	111	107.668,00
Zasiłki celowe ogółem, w tym :	1.399	566.070,73	1.425	585.450,19
w formie specjalnych zasiłków celowych	100	40.936,71	294	55.076,00
• ubranie	301	18.250,00	471	31.360,00
• leki i leczenie	291	78.483,10	327	90.135,86
• drobne remonty	5	290,00	8	2.792,40
• opał	511	187.850,00	617	200.676,74
• gaz	61	7.342,99	84	9.675,73
• energia elektryczna	71	8.176,58	109	13.569,80
• sprzęt domowy	21	8.330,00	9	1.650,00
• zdarzenia losowe	8	26.954,54	0	0
• zasiłki na inne cele	116	45.999,12	758	70 095,37
• żywność i posiłki	161	120.862,10	165	96 304,46
• dofinansowanie do schronienia	74	63.532,30	88	67.996,49
Program osłonowy	8	644,29	6	1.193,35
Razem:	2.304	10.428.680,56	2.403	9.598.947,07

3. Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej.

3.1. Zasiłki stałe.

Zasiłek stały przysługuje:

- pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód był niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej, tj. – 634 zł,
- pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie były niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie, tj. 514,00 zł,
- kwota zasiłku nie może być wyższa niż 604 zł miesięcznie i niższa niż 30 zł miesięcznie.

W 2016 r. z zasiłków stałych korzystało ogółem 475 osób na łączną kwotę 2.304.581,54 zł, w tym 389 osób samotnych otrzymało zasiłki stałe na łączną kwotę 2.040.747 zł. Średnia kwota zasiłku wyniosła 474,38 zł miesięcznie. Natomiast 89 osób pozostających w rodzinie otrzymało 263.835 zł. Średnia kwota zasiłku wyniosła 319,02 zł miesięcznie.

Zasiłki stałe stanowią drugą pozycję w wydatkach na zasiłki z pomocy społecznej. Na zasiłki stałe MOPS otrzymał 100 % dotacji z budżetu państwa.

3.2. Zasiłki okresowe.

Zasiłek okresowy przysługuje, w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej - 634 zł,
- rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny - 514 zł x liczba członków rodziny.

Wysokość zasiłku okresowego ustala się:

- w przypadku osoby samotnie gospodarującej – do wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym że kwota zasiłku nie może być wyższa niż 418 zł miesięcznie,
- w przypadku rodziny – do wysokości różnicy między kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

Kwota zasiłku okresowego ustalona zgodnie z ww. kryteriami nie może być niższa (kwota gwarantowana, wypłacana z budżetu państwa) niż 50 % różnicy między:

- kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby,
- kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 20 zł miesięcznie. Dotyczy to sytuacji, gdy różnica wynosi mniej niż 20 zł.

Okres na jaki przyznawany jest zasiłek okresowy, ustala ośrodek pomocy społecznej na podstawie okoliczności sprawy.

W 2016 r. w stosunku do 2015 r. nastąpił spadek ogólnej liczby rodzin korzystających z tej formy pomocy o 185 rodzin, w szczególności z powodu bezrobocia o 181 rodzin, a wzrost o 3 rodziny z powodu niepełnosprawności.

Na wypłatę zasiłków okresowych przeznaczono 1.567.047,45 zł, tj. mniej o 185.054,85 zł w stosunku do 2015 r. Kwota 1.565.196,83 zł pochodziła z dotacji z budżetu państwa a 1.850,62 zł ze środków własnych gminy. Zasiłki okresowe stanowią trzecią pod względem wielkości wydatków pozycję w wydatkach na pomoc społeczną.

3.3. Zasiłki celowe i specjalne zasiłki celowe.

W celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby życiowej może być przyznany zasiłek celowy, w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw a także kosztów pogrzebu.

Zasiłek celowy może być również przyznany osobie / rodzinie, która poniosła straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie / rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany specjalny zasiłek celowy w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby/rodziny.

Ogółem na wypłatę zasiłków celowych, w tym specjalnych celowych przeznaczono w ramach środków własnych gminy 566.070,73 zł na realizację różnorodnych potrzeb (rodzaje świadczeń określone zostały w tabeli nr 5). Jedna rodzina otrzymała w 2016 r. średnio 405 zł.

Wydatki na wypłatę zasiłków celowych były niższe w stosunku do 2015 r. o kwotę 19.379,46 zł.

4. Świadczenia niepieniężne z pomocy społecznej.

4.1. Posiłek.

Pomoc doraźna albo okresowa w postaci jednego gorącego posiłku dziennie przysługuje osobie, która własnym staraniem nie może go sobie zapewnić (art. 48 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej).

Posiłki przyznane dzieciom i młodzieży w okresie nauki w szkole mogą być realizowane w formie ich zakupu.

Dożywianie w szkołach i wypłata zasiłków na zakup posiłku lub żywności w celu przygotowania posiłku realizowane były w 2016 r. w oparciu o Uchwałę Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020, o którym mowa w pkt. 5.1 niniejszego sprawozdania.

4.2. Ubranie.

Przyznanie niezbędnego ubrania następuje poprzez dostarczanie osobie potrzebującej bielizny, odzieży i obuwia odpowiednich do jej indywidualnych właściwości oraz pory roku.

MOPS nie dysponuje magazynem z odzieżą używaną. W Ośrodku znajdują się pojemniki, do których można przekazywać ubrania, a osoby potrzebujące wybierają asortyment im przydatny. W tym zakresie nie jest prowadzona ewidencja.

W przypadku gdy występuje brak odpowiedniego ubrania, osoby są kierowane do organizacji pozarządowych, w szczególności PKPS, lub otrzymują pomoc finansową na zakup ubrania.

W 2016 r. 301 rodzin otrzymało pomoc finansową na zakup ubrania w łącznej kwocie 18.250 zł (średnia kwota zasiłku - 61 zł).

4.3. Schronienie.

Udzielenie schronienia następuje przez przyznanie tymczasowego miejsca noclegowego w noclegowniach, schroniskach, domach dla bezdomnych i innych miejscach do tego przeznaczonych. Na terenie miasta Stargard pomoc osobom bezdomnym świadczona była przez:

- 1) Centrum Socjalne Caritas w Stargardzie w zakresie:
 - a) wydawania posiłków,
 - b) udzielania schronienia w:
 - Schronisku dla bezdomnych mężczyzn przy ul. Krasińskiego 10 – 44 miejsca + 8 miejsc interwencyjnych w okresie zimowym,
 - Gminnym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie przy ul. Krasińskiego 19 – 45 miejsc (w tym 40 dla mieszkańców Stargardu i 5 dla mieszkańców powiatu),
 - ogrzewalni dla osób bezdomnych (także osób będących pod wpływem alkoholu nie wymagających leczenia szpitalnego i nie agresywnych) przy ul. Krasińskiego 10 – maksymalnie do 20 miejsc.
- 2) Stowarzyszenie Ludzi Bezdomnych i Samotnych Matek z Dziećmi przy ul. Okulickiego 3 w zakresie:
 - a) udzielania posiłków,
 - b) wydawania suchego prowiantu,
 - c) udzielania schronienia dla mężczyzn, kobiet i dzieci – 46 miejsc.
- 3) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w zakresie:
 - a) działalności informacyjnej dotyczącej możliwości uzyskania różnorodnych form pomocy społecznej, w tym schronienia na terenie miasta, województwa oraz poza jego terenem,
 - b) poradnictwa w sprawach, m. in. mieszkaniowych, leczenia, w tym odwykowego, załatwiania spraw urzędowych, uzyskania stopnia niepełnosprawności,
 - c) pracy socjalnej skierowanej do osób przebywających w schroniskach, altanach ogrodowych i innych miejscach pobytu polegającej, m. in. na:
 - pomocy w uzyskaniu stopnia niepełnosprawności,
 - pomocy w uzyskaniu świadczeń emerytalnych lub rentowych,
 - reprezentowaniu i pośredniczeniu w załatwianiu spraw urzędowych,
 - aktywizowaniu i wspieraniu w utrzymaniu higieny osobistej, trzeźwości, ubioru odpowiedniego do pory roku, poszukiwaniu lub utrzymaniu pracy,
 - kontaktowaniu ze specjalistami (prawnik, terapeuta, doradca zawodowy, pracownik d.s. kadr, przedstawiciel TBS) w celu zdobycia ogólnej wiedzy z zakresu możliwości poprawy sytuacji osób bezdomnych,
 - d) udzielania pomocy: pieniężnej - zasiłki stałe, okresowe, celowe i niepieniężnej: składki zdrowotne lub objęcie ubezpieczeniem zdrowotnym, skierowanie do schronisk, pomoc w postaci ciepłych posiłków, udzielenie pomocy w formie ubrania.

W kręgu zainteresowania pracowników socjalnych w 2016 r. było 307 osób bezdomnych (284 osoby dorosłe + 23 dzieci), w tym:

- 201 bezdomnych stargardzian przebywających na terenie miasta (180 osób dorosłych plus 21 dzieci),
- 35 stargardzian przebywających poza Stargardem,
- 71 osób bezdomnych spoza Stargardu przebywających na terenie miasta (69 osób dorosłych plus 2 dzieci).

Z liczby 201 bezdomnych stargardzian przebywających na terenie miasta:

- w CS Caritas schronisku dla bezdomnych mężczyzn przebywało 63 mężczyzn,
- w GOW przebywało 49 osób, w tym 20 dzieci,
- w schronisku SLB przebywało 22 mężczyzn, 2 kobiety i 1 dziecko,
- 24 osoby przebywały w altanach ogrodowych,
- 18 stargardzian przebywało w ogrzewalni i 22 osoby w pomieszczeniach niemieszkalnych (komórki, pustostany).

Do Domów Pomocy Społecznej skierowano 4 bezdomnych stargardzian.

Pomoc finansową i w naturze w ramach pomocy społecznej otrzymało 195 osób bezdomnych, w tym 15 osób spoza Stargardu.

W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej współpracę z osobami bezdomnymi prowadziło czterech pracowników socjalnych.

W 2016 r. pracownicy socjalni przeprowadzili z osobami bezdomnymi ogółem 806 wywiadów środowiskowych, w tym:

- w sprawie udzielenia pomocy – 669,
- na potrzeby innych ośrodków pomocy społecznej – 87,
- inne wywiady – 50.

Z 71 osób bezdomnych przybyłych do Stargardu z terenu innych gmin:

- w schronisku SLB przebywało 48 osób, (w tym 5 kobiet i 1 dziecko),
- w GOW – 10 osób, w tym 1 dziecko,
- w altanach ogrodowych, pomieszczeniach niemieszkalnych i ogrzewalni – 7 osób,
- w CS Caritas schronisku dla bezdomnych mężczyzn – 6 osób.

Wśród ogółu osób bezdomnych, osoby bezdomne z terenu innych gmin stanowią 23,13 %.

W ramach pracy socjalnej pracownicy socjalni zawarli 115 kontraktów socjalnych z osobami bezdomnymi, w wyniku których:

- 27 osób uczestniczyło w różnych formach aktywizacji zawodowej, tj. CIS, prace społecznie użyteczne,
- 22 osoby podjęły terapię odwykową (z różnym skutkiem),
- 7 rodzin usamodzielniało się uzyskując mieszkanie,
- 17 osób podjęło zatrudnienie,
- 21 osób zerwało kontrakt socjalny,
- 21 osób zrealizowało uzgodnienia kontraktu mające na celu poprawę sytuacji materialno-bytowej np. poszukiwali pracy, złożyli wnioski o lokal socjalny.

W 2016 roku 26 osób to środowiska nowe, dotychczas nie notowane w Ośrodku jako osoby bezdomne, w tym 1 osoba z eksmisji mieszkaniowych.

Pracownicy socjalni przy wykonywaniu swoich zadań na rzecz bezdomnych, na co dzień współpracują z policją, strażą miejską i streetworkerami.

W okresie jesienno-zimowym rozpoczęto realizację projektu socjalnego „Stop – Obojętności” – Akcja Zima 2016 – 2017.

Na opłatę schronienia wydatkowano kwotę 63.532,30 zł w formie zasiłku celowego za 74 osoby. Większość osób pokrywała wydatki związane z pobytem w schroniskach w ramach posiadanych zasobów, tj. z emerytur, rent, zasiłków stałych i okresowych.

Z analizy sytuacji osób bezdomnych będących w kręgu zainteresowania pracowników socjalnych MOPS wynika, że:

- najwięcej osób przebywało w schroniskach – 194 (69 %) a najmniej w pustostanach, piwnicach, garażach, namiotach – 11 (3,9 %),
- największą grupę osób bezdomnych stanowiły osoby w przedziale wiekowym 51 - 60 lat – 83 osoby (29,2 %) a najmniejszą grupę osoby do 30 r.ż. 22 osoby (7,8 %),
- najwięcej osób -97 (34 %) było bezdomnymi poniżej 2 lat a najdłuższy staż w bezdomności powyżej 10 lat miało 5 osób (1,8 %),
- najczęściej podawanym powodem bezdomności była utrata mieszkania (45 %), alkoholizm (27 %) i złe stosunki rodzinne (26 %).

4.4. Składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Opłacanie składek zdrowotnych za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej reguluje ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tj. Dz. U. z 2016 poz. 1793 z późn. zm.).

W 2016 r. MOPS opłacił składkę zdrowotną za 590 świadczeniobiorców niepodlegających ubezpieczeniu zdrowotnemu z innego tytułu, w tym za:

- 13 dzieci do czasu rozpoczęcia realizacji obowiązku szkolnego – 4.305,60 zł,
- 78 osób objętych indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w CIS – 25.875,36 zł,
- 498 osób pobierających zasiłek stały – 195.182,22 zł,
- 1 osobę bezdomną realizującą program wychodzenia z bezdomności – 108,72 zł.

MOPS przekazuje Narodowemu Funduszowi Zdrowia informacje dotyczące zgłoszenia dzieci do ubezpieczenia zdrowotnego i opłacania składki, w pozostałych przypadkach wydawane są decyzje administracyjne, które są również przesyłane do NFZ.

Wartość wydatków na ten cel w 2016 r. to kwota 225.477,90 zł. Średnia wysokość 1 świadczenia – 44,43 zł.

4.5. Pomoc rzeczowa.

Pracownicy socjalni w ramach współpracy z instytucjami, organizacjami społecznymi i osobami fizycznymi pozyskali, zorganizowali lub wytypowali rodziny korzystające z pomocy społecznej do uzyskania wsparcia niepieniężnego, m.in.:

- pozyskali od osób prywatnych sprzęt domowy, który został przekazany 16 rodzinom,
- wytypowali 52 dzieci do wypoczynku w okresie wakacji w Moryniu, Białym Dunajcu i Przesiekach - wyjazd został zorganizowany przez Kuratorium Oświaty w Szczecinie,
- wytypowali 27 rodzin wielodzietnych do odbioru paczek żywnościowych z okazji Świąt Bożego Narodzenia przekazanych przez Prezydenta Miasta Stargard,
- wytypowali 20 rodzin do odbioru paczek w ramach projektu „Szlachetna paczka”,
- wytypowali 16 rodzin do odbioru pieluch z Polskiego Czerwonego Krzyża,
- pozyskali z Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej pościel, koce, kołdry dla osób u których sprawowane są usługi opiekuńcze,
- wydali 73 skierowania dla 175 osób celem otrzymania paczek żywnościowych w ramach realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa,
- w Ośrodku przyjmowane były: odzież, obuwie, zabawki,
- w ramach realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa we współpracy z Chrześcijańską Służbą Charytatywną przy ul. Kochanowskiego wydano 561 skierowań do otrzymania żywności dla 1.154 osób. Z w.w organizacji otrzymano również jabłka, które przekazano osobom korzystającym z pomocy Ośrodka,

- wytypowali 4-ro dzieci na wycieczkę do Luksemburga organizowaną przez Luksemburskie Stowarzyszenie Schronisk Młodzieżowych w partnerstwie z Polskim Towarzystwem Schronisk Młodzieżowych i Marszałkiem Województwa Zachodniopomorskiego,
- pozyskali od Prezesa Spójni Stargard słodycze i zabawki, które zostały przekazane dzieciom rodzin korzystających z pomocy.

4.6. Sprawienie pogrzebu.

Sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym, należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. Sprawienie pogrzebu odbywa się w sposób ustalony przez gminę zgodnie z wyznaniem zmarłego.

W 2016 r. zlecono sprawienie 11 pogrzebów MPGK w Stargardzie w oparciu o podpisaną umowę. Osoby zmarłe nie były ubezpieczone i nie pozostawiły masy spadkowej, nie miały rodziny lub rodzina nie była w stanie sprawić pochówku z uwagi na trudną sytuację finansową. Średni koszt pogrzebu wyniósł 1.934,50 zł.

Ogółem na sprawienie pogrzebów wydano 21.279,60 zł. (w tym 3 pogrzeby zrefundował ZUS w kwocie 5.271,68 zł.)

4.7. Poradnictwo specjalistyczne.

Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne, jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód.

Poradnictwo prawne realizuje się przez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów.

Poradnictwo psychologiczne realizuje się przez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii.

Poradnictwo rodzinne obejmuje szeroko rozumiane problemy funkcjonowania rodziny, w tym problemy wychowawcze oraz problemy opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną.

Poradnictwo specjalistyczne świadczone było w MOPS w 2016 r. przez psychologów, prawnika i pracowników socjalnych.

Terapia realizowana była w 215 rodzinach, w tym w 159 zgłoszonych w 2016 r. poprzez:

- prowadzenie terapii dzieci i młodzieży – 119 rodzin,
- prowadzenie terapii dorosłych – 96 rodzin.

Specjaliści zatrudnieni w Zespole Psychologiczno-Terapeutycznym udzielili na terenie szkół podstawowych i gimnazjum 1.821 porad.

Terapeuci prowadzili także Szkołę dla Rodziców. W spotkaniach brało udział 11 rodziców.

Efekty pracy terapeutycznej:

• poprawa relacji z rodziną i funkcjonowania psychospołecznego	-	75 osób,
• nabycie umiejętności pełnienia ról	-	55 osób,
• zwiększenie samoświadomości	-	106 osób,
• zmniejszenie zachowań agresywnych	-	56 osób,
• nabycie umiejętności radzenia sobie ze złością	-	58 osób,
• podjęcie terapii odwykowej	-	9 osób,
• zaangażowanie rodziców w życie dziecka	-	65 osób,
• poprawa wyników w nauce	-	69 osób,
• wzrost umiejętności interpersonalnych	-	88 osób,
• zniwelowanie zachowań destrukcyjnych (nieokaleczanie się)	-	17 osób,
• odkrycie własnych zasobów	-	89 osób,

- wzmocnienie umiejętności interpersonalnych w relacji z dziećmi - 79 osób,
- wzrost poziomu wglądu opiekunów dziecka w relacje rodzinne - 78 osób,
- ustalenie zasad, praw i obowiązków rodziny - 84 osoby,
- nabycie umiejętności wyznaczania granic, wyrażania uczuć, określenia potrzeb - 62 osoby,
- poprawa zachowania w szkole - 38 osób,
- zniwelowanie zachowań opozycyjno-buntowniczych - 74 osoby,
- zmotywowanie do utrzymania abstynencji - 8 osób,
- wyrównywanie funkcjonowania emocjonalnego - 104 osoby,
- wzrost zachowań autokorekcyjnych, poczucia sprawczości - 87 osób.

Poradnictwo prawne realizowane było poprzez:

- udzielanie konsultacji i porad – 1.524, w tym dla klientów MOPS - 876 i pracowników Ośrodka – 648,
- pomoc w sporządzaniu wniosków i pism procesowych - 536,
- reprezentowanie w sądzie - 36 spraw.

Ponadto terapeuci i konsultant-prawnik brali udział w spotkaniach organizowanych w ramach realizowanych programów dotyczących reintegracji społeczno-zawodowej oraz na bieżąco współpracowali w ramach konsultacji z pracownikami socjalnymi.

4.8. Interwencja kryzysowa.

Interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej.

Interwencją kryzysową obejmuje się osoby i rodziny bez względu na posiadany dochód. W ramach interwencji kryzysowej udziela się natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej, a w zależności od potrzeb – poradnictwa socjalnego lub prawnego, w sytuacjach uzasadnionych – schronienia do 3 miesięcy.

Matki z małoletnimi dziećmi oraz kobiety w ciąży dotknięte przemocą lub znajdujące się w innej sytuacji kryzysowej mogą w ramach interwencji kryzysowej znaleźć schronienie i wsparcie w domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży. Do tych domów mogą być również przyjmowani ojcowie z małoletnimi dziećmi albo inne osoby sprawujące opiekę prawną nad dziećmi.

Pracownicy MOPS podejmowali działania w ramach interwencji kryzysowej i zdarzenia losowego w 16 przypadkach. Podejmowane interwencje dotyczyły:

- udzielania wsparcia psychicznego, socjalnego lub prawnego w rodzinach dotkniętych wybuchem gazu i pożarem – 6,
- odebrania dzieci z rodzin, w których pobyt stanowił zagrożenie zdrowia lub życia dla małoletnich - 8,
- kradzieże – 2.

4.9. Praca socjalna.

Praca socjalna świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym:

- z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej,

- ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności. Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny. Pracownicy socjalni w oparciu o wywiad środowiskowy dokonują diagnozy sytuacji osób/rodzin planując pomoc finansową, rzeczową, pracę socjalną i terapeutyczną.

W 2016 r. pracownicy socjalni przeprowadzili ogółem 7.376 wywiadów (w 2015 – 8.096 wywiadów), w tym, m. in:

1) w sprawie pomocy społecznej	-	5.455
2) w sprawie dodatków mieszkaniowych	-	178
3) w sprawie skierowania do domu pomocy społecznej	-	39
4) w sprawie świadczeń rodzinnych	-	339
5) w sprawie oddłużenia czynszowego	-	416
6) w sprawie potwierdzenia prawa do ubezpieczenia zdrowotnego	-	174
7) w sprawie przemocy	-	5
8) w sprawie wydania opinii o rodzinę zastępczą	-	12
9) na potrzeby innych ośrodków pomocy społecznej	-	141
10) w sprawie umorzenia świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych	-	52
11) wywiady alimentacyjne na potrzeby tut. Ośrodka	-	295
12) dotyczące DPS	-	237
13) w sprawie przyznania asystenta rodziny	-	26
14) inne	-	7

oraz sporządzili 5.872 pisma (w 2015 r. – 7.195) do różnych instytucji dotyczących sytuacji świadczeniobiorców.

W celu określenia sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej, pracownik socjalny zawiera kontrakt socjalny z tą osobą lub rodziną. Pracownicy socjalni w 2016 r. sporządzili 1.011 kontraktów socjalnych, w tym dotyczących w szczególności:

1) bezrobocia	-	769
2) bezdomności	-	22
3) uzależnienia	-	87
4) przemocy	-	5
5) oddłużenia czynszowego	-	76
6) innych problemów	-	52

Pracownicy socjalni w 2016 r. objęli pracą socjalną ogółem 2.052 rodziny, realizując różnego rodzaju pomoc, usługi i poradnictwo, w zależności od problemów występujących w rodzinach.

Poza kontraktem socjalnym pracą socjalną było objętych 533 rodziny. Praca socjalna ze społecznością lokalną była realizowana sporadycznie, przy okazji realizacji programów dotyczących integracji społecznej.

4.10. Usługi opiekuńcze.

Pomoc w formie usług opiekuńczych przysługuje osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona. Usługi mogą być przyznane również osobie, która ma rodzinę, a rodzina, a także wspólnie zamieszkujący małżonek, wstępni i zstępni nie mogą takiej opieki zapewnić.

Wydatki na usługi opiekuńcze obejmują koszty związane z funkcjonowaniem Działu Usług Opiekuńczych, m. in. koszty osobowe i pochodne, badania lekarskie, świadczenia pracownicze wynikające z przepisów bhp i funduszu świadczeń socjalnych, bilety

komunikacji miejskiej, ekwiwalent za odzież roboczą, środki higieny, zakup materiałów biurowych.

Koszt realizacji usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, o których mowa w kolejnym punkcie jest zadaniem obowiązkowym gminy.

W 2016 r. wydatki związane ze świadczeniem przez opiekunki domowe MOPS usług opiekuńczych, wyniosły 1.400.662,45 zł.

Usługi opiekuńcze świadczone były przez 26 opiekunek domowych zatrudnionych na czas nieokreślony, które okresowo wspomagane były przez 7 osób zatrudnionych w ramach robót publicznych i prac społecznie użytecznych.

Część usług zlecał Prezydent Miasta Stargard do realizacji Centrum Integracji Społecznej w Stargardzie przy ul. Krasieńskiego 19 w ramach realizowanego przez CIS programu reintegracji zawodowej i społecznej osób bezrobotnych.

Z usług opiekuńczych korzystało ogółem 185 osób, na rzecz których świadczone były usługi w ilości 49.663 godziny, z tego opiekunki MOPS wypracowały 38.092 godziny u 139 osób, a opiekunki CIS – 11.571 godzin u 42 osób.

Spośród osób korzystających z usług opiekuńczych w 2016 r. zmarło 30 osób, 11 osób zrezygnowało ze świadczenia usług, 8 osób zostało umieszczonych w domach pomocy społecznej.

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

W ogólnej liczbie 185 osób korzystających z usług opiekuńczych, 24 osoby miały świadczone usługi nieodpłatnie z uwagi na niski dochód oraz 36 osób z tytułu wieku świadczone miały nieodpłatnie 1 godzinę usług.

W roku 2016 usługami opiekuńczymi objęto 77 osób, które w poprzednich latach nie korzystały z tej formy pomocy, w tym:

- 16 osób samotnych,
- 37 osób zamieszkujących samotnie ale posiadających rodziny,
- 24 osoby zamieszkujące z rodziną.

Odpłatność za godzinę usług opiekuńczych ustalono na kwotę 29,26 zł a od 17.05.2016 w oparciu o Uchwałę Nr XVII/195/2016 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 5 kwietnia 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz w sprawie szczegółowych warunków zwolnienia od opłat oraz trybu ich pobierania koszt jednej godziny usług opiekuńczych wynosi 20 zł w przypadku, gdy dochód przekracza 100 % kryterium dochodowe gospodarstwa domowego. Dochód z tytułu odpłatności uzyskano w kwocie 124.720,66 zł.

4.11. Specjalistyczne usługi opiekuńcze.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

Rodzaje specjalistycznych usług opiekuńczych, kwalifikacje osób je świadczących, warunki i tryb pobierania opłat określa rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. z 2005 r. NR 189, poz. 1598 z późn. zm.).

Specjalistyczne usługi opiekuńcze realizowane były w ramach zadań zleconych i obejmowały usługi świadczone na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi.

Opiekunki MOPS świadczyły usługi w ilości 2.229 godzin usług na rzecz 4 osób w ich środowisku zamieszkania. Cenę 1 godziny usług ustalono na kwotę 23,45 zł.

Koszt realizacji tego zadania to kwota 61.724 zł.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone były także przez Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną Koło w Stargardzie w ramach zlecenia zadania przez Prezydenta Miasta Stargard. MOPS nie wydatkował w ramach własnego budżetu kosztów na realizację tego zadania.

Koszt 1 godziny usług wyniósł 7,73 zł. Usługi świadczone były dla 27 osób zamieszkujących w mieszkalniectwie wspomagany w ilości 16.470 godzin. Koszt realizacji tego zadania wyniósł 170.500 zł (w tym środki z budżetu państwa 127.000 zł i środki własne Miasta 43.500 zł). Z tytułu odpłatności za ww. usługi dochód gminy wyniósł 13.585,17 zł.

4.12. Pobyt i usługi w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia.

1. Domy pomocy społecznej.

Osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.

Osobę kieruje się do domu pomocy społecznej odpowiedniego typu, po uzyskaniu zgody tej osoby lub jej przedstawiciela ustawowego albo zgody sądu na umieszczenie w domu pomocy społecznej.

W 2016 r. w domach pomocy społecznej przebywało 122 stargardzian, w tym w:

- Domu Pomocy Społecznej dla osób przewlekłe somatycznie chorych w Dolicach – 29 osób, w tym 16 kobiet,
- Domu Pomocy Społecznej dla osób przewlekłe psychicznie chorych w Darskowie – 3 osoby, w tym 1 kobieta,
- Domu Pomocy Społecznej dla osób przewlekłe psychicznie chorych w Fabianowie – 1 – kobieta,
- Domu Pomocy Społecznej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie i przewlekłe psychicznie chorych w Nowogardzie – 10 osób, w tym 2 kobiety,
- Domu Pomocy Społecznej dla osób przewlekłe somatycznie chorych w Pyrzycach - 7 osób, w tym 4 kobiety,
- Domu Pomocy Społecznej dla osób przewlekłe somatycznie chorych w Wałczu – 1 mężczyzna,
- Domu Pomocy Społecznej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie w Woli Chruścińskiej – 1 kobieta,
- Domu Pomocy Społecznej dla osób przewlekłe somatycznie chorych w Włociborzu – 3 osoby, w tym 1 kobieta,
- Domu Pomocy Społecznej dla osób przewlekłe psychicznie chorych w Żydowie – 5 osób, w tym 1 kobieta,
- Domu Pomocy Społecznej dla osób w podeszłym wieku w Krzeku – 6 osób, w tym 1 kobieta,
- Domu Pomocy Społecznej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie w Moryniu – 1 kobieta,
- Domu Pomocy Społecznej dla osób w podeszłym wieku i przewlekłe somatycznie chorych w Szczecinie – 1 kobieta,
- Domu Pomocy Społecznej dla osób przewlekłe psychicznie chorych w Piotrowicach – 8 osób, w tym 4 kobiety,
- Domu Pomocy Społecznej dla osób przewlekłe somatycznie chorych w Myśliborzu – 5 osób, w tym 4 kobiety,

- Domu Pomocy dla osób niepełnosprawnych intelektualnie i chorych psychicznie w Resku - 2 mężczyzn,
- Domu Pomocy dla osób w podeszłym wieku, przewlekłe somatycznie chorych w Żabowie - 14 osób, w tym 10 kobiet,
- Domu Pomocy dla osób przewlekłe somatycznie chorych w Białogardzie – 8 osób w tym 3 kobiety,
- Dom Pomocy Społecznej dla dzieci niepełnosprawnych intelektualnie w Bobolicach – 1 dziecko - dziewczynka,
- Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekłe psychicznie chorych w Szczecinie – 5 osób, w tym 1 kobieta,
- Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekłe somatycznie chorych w Ziębicach – 1 mężczyzna,
- Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekłe somatycznie chorych w Śniatowie – 3 osoby, w tym 2 kobiety,
- Dom Pomocy Społecznej dla osób niepełnosprawnych intelektualnie w Modrzewcu – 3 mężczyzn,
- Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekłe somatycznie chorych w Bornym Sulinowie – 1 mężczyzna,
- Dom Pomocy Społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie w Kamieniu Krajeńskim – 1 dziecko - dziewczynka,
- Dom Pomocy Społecznej dla dzieci niepełnosprawnych intelektualnie w Parchowie – 1 dziecko - dziewczynka,
- Dom Pomocy Społecznej dla osób w podeszłym wieku w Sieradzu – 1 mężczyzna.

W 2016 r. w domach pomocy społecznej umieszczono 35 osób. Według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. na umieszczenie oczekiwało 7 kolejnych osób.

Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca, ustala w zależności od jego zasięgu, wójt / burmistrz / prezydent, starosta lub marszałek województwa i ogłasza w wojewódzkim dzienniku urzędowym nie później niż do dnia 31 marca każdego roku.

W 2016 r. MOPS dofinansował 117 osobom koszt pobytu w domach pomocy społecznej. Za 5 osób umieszczonych w grudniu 2016 r. koszty poniesione zostały w styczniu 2017 r.

W 2016 r. koszt utrzymania mieszkańca był najniższy w Domu Pomocy Społecznej w Ziębicach – 2.813 zł a najwyższy w Domu Pomocy Społecznej dla osób przewlekłe psychicznie chorych w Szczecinie – 3.500,00 zł.

Obowiązani do wnoszenia opłat za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności:

- 1) mieszkaniowiec domu, a w przypadku osób małoletnich przedstawiciel ustawowy z dochodów dziecka,
- 2) małżonek, zstępni przed wstępnymi,
- 3) gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej – przy czym ww. osoby i gmina nie mają obowiązku wnoszenia opłat, jeżeli mieszkaniowiec domu ponosi pełną odpłatność.

W oparciu o obowiązujące przepisy opłatę za pobyt w DPS ponosi sam mieszkaniowiec, jednak nie więcej niż 70 % swojego dochodu.

Jeżeli więc nie pokrywa on opłaty w całości, różnicę ponoszą członkowie rodziny zobowiązani do alimentacji (małżonek, zstępni i wstępni).

W przypadku, gdy ich dochody nie przekraczają 300 % kryterium dochodowego, koszty ponosi gmina.

Oplata za pobyt 122 osób umieszczonych w domach pomocy społecznej wnoszona była przez:

- mieszkańca domu i rodzinę w 12 przypadkach,
- mieszkańca domu i MOPS w 110 przypadkach.

Całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 2.864.612,48 zł. Odpłatność rodzin w 2016 r. wyniosła 101.715,05 zł. MOPS dopłacał do pobytu mieszkańca średnio 1.887,23 zł miesięcznie, tj. o 150,06 zł więcej w stosunku do 2015 r.

2. Środowiskowy Dom Samopomocy typu B dla osób z upośledzeniem umysłowym.

Środowiskowy Dom Samopomocy mieści się przy ul. Brzozowej 26 w Stargardzie, dysponuje 40 miejscami. Świadczy usługi w ramach indywidualnych i zespołowych treningów samoobsługi i treningów umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwiązywaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym osobom z zaburzeniami intelektualnymi.

Prowadzenie ŚDS jest zadaniem zleconym gminie. Natomiast miasto zleca jego prowadzenie Kołu PSONI. MOPS kieruje osoby do ŚDS po uprzednim przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego, wydaje decyzje administracyjne, w których określa odpłatność za pobyt oraz przyjmuje opłaty.

W 2016 r. z usług ŚDS korzystało 41 osób. W oparciu o obowiązujące przepisy odpłatność miesięczną ustala się w wysokości 5 % kwoty dochodu osoby, jeżeli dochód przekracza 300 % odpowiedniego kryterium dochodowego.

Za usługi świadczone w ŚDS opłaty wniosły 4 osoby na łączną kwotę 4.399,71 zł.

3. Środowiskowy Dom Samopomocy typu AC dla dorosłych osób przewlekle psychicznie chorych oraz osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych.

Ww. ŚDS mieści się przy ul. Limanowskiego 24 w Stargardzie w siedzibie Polskiego Czerwonego Krzyża. ŚDS jest prowadzony w ramach zlecenia zadania przez Prezydenta Miasta Stargard. MOPS wydaje skierowania do Domu na podstawie wywiadu środowiskowego w formie decyzji administracyjnej.

ŚDS dysponuje 20 miejscami. Z usług korzystało 20 osób, w tym 1 osoba - odpłatnie. W oparciu o obowiązujące przepisy odpłatność miesięczną ustala się w wysokości 5 % kwoty dochodu osoby, jeżeli dochód przekracza 300 % odpowiedniego kryterium dochodowego.

4. Dzienny Dom Pobytu dla Osób Starszych.

Dzienny Dom Pobytu dla Osób Starszych mieści się w siedzibie Polskiego Czerwonego Krzyża w Stargardzie przy ul. Limanowskiego 24. DDP jest prowadzony w ramach zlecenia zadania przez Prezydenta Miasta Stargard organizacji pozarządowej - Zachodniopomorskiemu Oddziałowi Okręgowemu PCK w Szczecinie.

MOPS wydaje skierowania do DDP na podstawie wywiadu środowiskowego w formie decyzji administracyjnej. Podstawą odpłatności jest dochód osób kierowanych.

Nie ponoszą odpłatności osoby, jeżeli dochód osoby lub na osobę w rodzinie nie przekracza kryterium dochodowego (634 zł lub 514 zł x liczba osób w rodzinie).

Dzienny Dom Pobytu dla Osób Starszych przeznaczony był dla 20 osób. Od stycznia do października 2016 w zajęciach uczestniczyły w sumie 22 osoby, z których 10 osób zrezygnowało z pobytu, 2 osoby zmarły. Powodem rezygnacji z uczestnictwa był pogarszający się stan zdrowia uczestników. W powyższym okresie 21 osób przebywało w DDP odpłatnie, 1 osoba nie ponosiła odpłatności.

Placówka zgodnie z Porozumieniem zawartym w dniu 25 października 2016 r. dotyczącym rozwiązania umowy z dnia 4 stycznia 2016 r. za porozumieniem stron z uwagi na wystąpienie okoliczności uniemożliwiających wykonanie umowy, tj. przekształcenie z dniem 1 listopada 2016 r. domu dziennego pobytu dla osób starszych w Dzienny Dom Senior – WIGOR z dniem 31 października 2016 r. zakończyła swą działalność.

W okresie od 2 listopada 2016 r. do 11 grudnia 2016 r. osoby chętne do uczestnictwa w DD Senior - WIGOR brały udział w zajęciach nieodpłatnie w ramach istniejącego Klubu Seniora. Od 13 grudnia 2016 r. zgodnie z Uchwałą Nr XXII/241/2016 Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 25 października 2016 r. do uczestnictwa w zajęciach DD Senior – WIGOR zostało skierowanych 13 osób.

5. Gminny ośrodek wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie i kobiet z dziećmi pozbawionych schronienia.

Gminny ośrodek wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie i kobiet lub kobiet z dziećmi pozbawionych schronienia przeznaczony jest dla 40 osób. Na koniec grudnia 2016 r. w GOW przebywało 14 osób (w tym 8 kobiet i 6 dzieci). W okresie od stycznia do grudnia 2016 r. w GOW przebywało 55 osób, w tym 6 osób przyjęto interwencyjnie a 49 otrzymało skierowanie z Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Stargardzie z powodu bezdomności. Gminny Ośrodek Wsparcia zapewnia całonocny pobyt i wyżywienie, ochronę przed przemocą, wsparcie terapeutyczne i doradcze w poszukiwaniu pracy, opiekę nad dziećmi w przypadku podjęcia pracy i porady w zakresie praw obywatelskich.

Część osób przebywa nieodpłatnie, część dopłaca do pobytu ze swoich środków finansowych w oparciu o wydane przez MOPS decyzje. Dochód z tytułu opłat za pobyt w GOW w 2016 r. wyniósł 20.367,87 zł.

5. Realizacja programów osłonowych.

5.1. Program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Od 1 stycznia 2014 r. realizowany jest „Program gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020. Program został utworzony i przyjęty przez Radę Miejską w Stargardzie Szczecińskim Uchwałą Nr XXXVI/421/2014 z dnia 28 stycznia 2014 r. w związku z ustanowieniem przez Radę Ministrów wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020 (M.P. z 2013 r. poz. 1024).

Celem Programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji oraz osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych lub osób niepełnosprawnych. Program jest elementem polityki społecznej gminy w zakresie:

- poprawy poziomu życia rodzin o niskich dochodach,
- poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży,
- kształtowania właściwych nawyków żywieniowych.

W ramach programu udzielane było wsparcie osobom spełniającym warunki otrzymania pomocy wskazane w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz spełniającym kryterium dochodowe do 150 % odpowiedniego kryterium dochodowego.

Rada Miejska w Stargardzie Szczecińskim Uchwałą Nr XXXVI/423/2014 z dnia 28 stycznia 2014 r. w sprawie zasad zwrotu wydatków na świadczenia w formie posiłku lub świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych podwyższyła kryterium dochodowe uprawniające do przyznania pomocy w formie zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności do 200 %.

Pomoc przyznana osobom, których dochód przekracza 150 % kryterium lecz nie przekracza 200 % kryterium dochodowego jest finansowana wyłącznie ze środków własnych gminy. Pomoc do 150 % kryterium jest finansowana z budżetu gminy w nie mniej niż 40 % a z budżetu państwa w nie więcej niż 60 %.

W oparciu o podpisany aneks do umowy w sprawie udzielenia dotacji celowej z budżetu państwa na realizację zadania dożywiania dzieci i zapewnienia posiłku osobom tego pozbawionym w 2016 roku Wojewoda Zachodniopomorski na wniosek Prezydenta Miasta Stargard wyraził zgodę na zmniejszenie udziału procentowego środków własnych gminy do kwoty nie mniejszej niż 355.000 zł, co stanowi ok 25 % przewidywanych kosztów realizacji Programu

W 2016 r. Program był finansowany ze środków własnych gminy w kwocie 356.852 zł oraz dotacji z budżetu państwa w kwocie 1.065.000 zł. Wydatki na realizację Programu obrazuje poniższa tabela.

Tabela 6. Pomoc rzeczowa i finansowa w ramach Programu.

Wyszczególnienie	Osoby ogółem	Dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej	Uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej	Pozostałe osoby
Liczba osób objętych Programem w tym:	2.613	374	592	1.745
• liczba osób korzystających z posiłku	449	34	423	5
➤ koszt posiłków	361.840,00	22.615,00	338.002,00	3.223,00
➤ koszt 1 posiłku	8,07	8,09	8,07	8,10
• liczba osób korzystających z zasiłku celowego	2.470	356	458	1.744
Koszt Programu ogółem	1.421.852,00	x	x	x

Zasiłek celowy na zakup posiłku lub żywności w celu przygotowania posiłku otrzymało 1.315 rodzin (2.470 osoby w tych rodzinach) przeciętnie przez 7 miesięcy w roku, średnio w kwocie 118,13 zł miesięcznie.

Z gorących posiłków osoby, w tym dzieci korzystały w jadalni w CS Caritas, 13 stargardzkich szkołach oraz 5 szkołach poza Stargardem, gdzie dzieci pobierają naukę oraz w schronisku SLB. Na wniosek dyrektorów szkół 12-gu dzieciom sfinansowano posiłki z pominięciem przeprowadzania wywiadu środowiskowego (koszt – 2.155 zł).

Wydatki na realizację programu stanowią czwartą pod względem wielkości wydatków pozycję w wydatkach na pomoc społeczną.

5.2. Program osłonowy z zakresu pomocy osobom zagrożonym zachorowalnością na wybrane typy chorób.

Program realizowany był w oparciu o uchwałę Nr XXVIII/307/09 Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim z dnia 24 lutego 2009 r. w sprawie przyjęcia Programu osłonowego z zakresu pomocy osobom zagrożonym zachorowalnością na wybrane typy chorób. Na poszczególne szczepienia profilaktyczne zakwalifikowano 7 osób, w tym:

- szczepienia przeciw grypie – 1 osoba; koszt - 30 zł,
- szczepienia przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu B – 6 osób; koszt – 614,29 zł,
- szczepienia przeciw rakowi szyjki macicy – 0.

Pomimo, że w 2016 r. MOPS przekazywał pedagogom szkolnym informacje dotyczące możliwości szczepień z prośbą o rozpropagowanie, jak również o powyższym informowali pracownicy socjalni podczas przeprowadzania wywiadów, zainteresowanie tą formą pomocy było znikome. Głównym powodem podawanym przez potencjalnych świadczeniobiorców, był brak wiary w skuteczność szczepionek, pogłębiany przez informacje medialne.

5.3. Realizacja Programu i zasad udzielania pomocy osobom zagrożonym eksmisją.

W celu utrzymania osób i rodzin w środowisku zamieszkania oraz zapobiegania eksmisjom i bezdomności Rada Miejska w Stargardzie Szczecińskim przyjęła Uchwałę Nr XIX/221/2012 z dnia 26 czerwca 2012 r. z późn. zm. w sprawie przyjęcia Programu i zasad udzielania pomocy osobom zagrożonym eksmisją.

Realizatorami Programu są:

- 1) Prezydent Miasta Stargard,
- 2) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie,
- 3) Stargardzkie TBS Sp. z o.o. w zakresie określonym w umowach z Miastem o zarządzanie i na administrowanie mieszkaniowym zasobem Miasta.

W 2016 r. Program realizowało 185 rodzin, w tym 74 rodziny, które przystąpiły do Programu w 2016 r. Kontrakt socjalny zrealizowało 5 rodzin, uzyskując prawo do pomocy oddłużeniowej. Z uczestnictwa w Programie zostały wykluczone 54 rodziny, m. in. z uwagi na nierealizowanie kontraktu socjalnego (w tym 1 zgon).

Do uczestnictwa w Programie nie zakwalifikowano 9 rodzin ze względu na:

- posiadanie wyroku Sądu z klauzulą wykonalności o eksmisję – 1
- posiadanie odrębnej własności lokalu (lokal spółdzielczy własnościowy) – 2
- nie zamieszkiwanie na terenie miasta Stargard – 1
- niezrealizowanie kontraktu socjalnego – 1
- negatywną opinię STBS – 3.

Uczestnictwo w Programie na dzień 31.12.2016 r. kontynuuje 126 rodzin, które zobowiązane są do realizacji kontraktów socjalnych w 2017 r.

Wśród osób zakwalifikowanych do Programu 78 rodzin korzystało z różnych form wsparcia w ramach pomocy społecznej, a 108 rodzin z dodatków mieszkaniowych.

IV. Realizacja programów z zakresu integracji społecznej i społeczno – zawodowej.

1. Program „Aktywizacja i Integracja”.

W oparciu o zawarte Porozumienie w dniu 29 października 2016 r. pomiędzy Powiatowym Urzędem Pracy a Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w sprawie realizacji Programu Aktywizacja i Integracja w okresie od 1 listopada 2016 r. do 31 grudnia 2016 r. realizowane były działania skierowane do osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP z ustalonym III profilem pomocy, będących jednocześnie osobami korzystającymi z pomocy społecznej.

Program zakładał realizację przez MOPS porad specjalistycznych i grup wsparcia w wymiarze 40 godzin miesięcznie oraz skierowanie przez PUP uczestników do prac społecznie użytecznych w wymiarze do 10 godzin tygodniowo i do 40 godzin miesięcznie.

Do Programu wytypowano 10 osób. Program ukończyło 9 osób. Jedna osoba przerwała udział w zajęciach bez usprawiedliwienia.

Działania podjęte w ramach programu obejmowały:

- poradnictwo specjalistyczne, w tym:
 - prawne – 6 godzin,
 - psychologiczne – 20 godzin,
 - socjalne – 21 godzin (sprawy z zakresu: pomocy społecznej, działalności organizacji pozarządowych, higieny zdrowia, orzecznictwa, dodatków mieszkaniowych, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych oraz przemocy domowej),
- poradnictwo zawodowe, w tym:
 - doradztwo zawodowe – 20 godzin,
 - podstawy obsługi komputera – 10 godzin,
- grupy wsparcia – 3 godziny z zakresu problematyki alkoholowej.

Zajęcia prowadzili pracownicy MOPS i PUP w ramach swej pracy zawodowej oraz zaproszeni specjaliści z innych dziedzin – bezpłatnie. Uczestnicy projektu skierowani byli jednocześnie do prac społecznie użytecznych w 8 zakładach pracy na terenie miasta, w których przepracowali łącznie 725 godzin.

Koszt programu **3.078 zł** z czego **1.846,80 zł** sfinansowane zostało z budżetu PUP.

2. Projekt „Pomocna dłoń”.

Cel projektu – świadczenie usług na rzecz osób starszych, samotnych, chorych w środowisku zamieszkania w celu poprawy jakości ich życia.

W 2016 r. w ramach prac społecznie użytecznych wykonywanych od marca do grudnia 2016 r. do programu „Pomocna dłoń” skierowane zostały dwie klientki MOPS w charakterze pomocy domowej. Zadaniem osób przydzielonych do osób starszych, chorych i samotnych było zagospodarowanie czasu wolnego i pomoc w przezwyciężaniu trudności dnia codziennego. Wytypowane osoby świadczyły usługi wspierające w miejscu zamieszkania u 12 osób wymagających wsparcia.

Usługi te polegały na pomocy w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, w tym: robieniu zakupów, paleniu w piecu, utrzymaniu czystości najbliższego otoczenia, wypełnianiu dokumentów, organizowaniu wyjść z mieszkania – spacerów. Liczba godzin przypadających na jedną osobę objętą wsparciem wynosiła około 10 w miesiącu.

Koszt projektu: 7.343,83 zł w tym:

- koszt prac społecznie-użytecznych – 6.480 zł,
- środki bhp, bilety MKK - 863,83 zł.

3. „Wybierz przyszłość – oszczędzanie jest trendy”.

Cel projektu – upowszechnienie wiedzy wraz z kształceniem umiejętności w zakresie zarządzania finansami gospodarstw domowych.

Projekt realizowany był w 6 grupach w okresie marzec – październik 2016 r.

W sumie w warsztatach udział wzięło 37 osób (23 kobiety i 14 mężczyzn).

4. Projekt „Uśmiech dziecka na Dzień Dziecka”.

Cel projektu - propagowanie zdrowych form spędzania czasu wolnego - pobudzenie aktywności fizycznej.

Pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej zorganizowali w dniu 14.06. 2016 r. imprezę dla piętnastorga dzieci w wieku 7 - 12 lat. Dzięki pomocy sponsorów - firm, instytucji oraz osób prywatnych dzieci spędziły dzień na pływalni miejskiej OSiR, w Pizzerii „Toskania” oraz na grach i zabawach na świeżym powietrzu na placu zabaw w Parku Chrobrego. Każde dziecko otrzymało paczkę z zabawkami oraz słodyczami. Koszt projektu 163,51 zł (poczęstunek, bilety).

5. Projekt „WSPARCIE DLA RODZINY – Pomocna dłoń asystenta”.

Cel projektu - wyposażenie uczestników w wiedzę i umiejętności niezbędne w kontaktach z różnymi placówkami.

W ramach projektu wsparciem objętych zostało 7 matek i 5 dzieci. Projekt zrealizowany był w dwóch edycjach w terminie od maja do grudnia 2016 r. Matki uczęszczały na zajęcia odbywające się w MOPS w zakresie: rozwijania umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, poszerzania wiedzy z zakresu rozwoju i potrzeb dziecka, przeciwdziałania zaniedbywaniu i krzywdzeniu dzieci, przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Dzieci w tym czasie zostały objęte opieką wykwalifikowanej opiekunki, która zorganizowała czas wolny poprzez gry, zabawy, rozwijanie zainteresowań. Koszty projektu finansowane były ze środków własnych MOPS.

Koszt projektu: 1.449,41 zł w tym:

- wynagrodzenie opiekunki - 960 zł,
- materiały i produkty do zajęć - 489,41 zł.

6. Zabawa przy choince – projekt na Mikołajki.

Cel główny – podtrzymywanie, propagowanie i rozwijanie tradycji kulturowo-obyczajowych związanych ze Świętami Bożego Narodzenia.

Pracownicy socjalni MOPS w dniu 14.12.2016 r. zorganizowali imprezę dla 23 dzieci w wieku od 2 do 12 lat. Dzięki środkom finansowym pozyskanym od sponsorów – firm, instytucji oraz osób prywatnych, zorganizowano w Młodzieżowym Domu Kultury imprezę mikołajkową. Dzieci brały udział w licznych konkursach i zabawach. Każde dziecko otrzymało paczkę z zabawkami oraz słodyczami.

7. Projekt „Razem ku marzeniom”.

Cel główny – wsparcie kobiet współzależnionych poprzez udział w życiu społecznym.

Pracownicy socjalni MOPS w okresie od 1 grudnia 2016 r. prowadzili projekt dla mieszkanek Stargardu. Realizację projektu zaplanowano na okres 3 miesięcy, tj do 28 lutego 2017 r.

Wsparciem objętych zostało 9 kobiet i 17 dzieci. W ramach projektu zaoferowano:

- uczestnictwo w grupie wsparcia,
- spotkania edukacyjno-profilaktyczne,
- opiekę nad dziećmi,
- aktywne formy spędzania czasu matek z dziećmi,
- warsztaty artystyczne,
- poczęstunek dla uczestników,
- konkursy i zabawy.

8. „Projekt socjalny stop obojętności – akcja zima 2016/2017”

Cel – zapewnienie w okresie jesienno-zimowym osobom bezdomnym schronienia oraz niezbędnych informacji dot. możliwości uzyskania pomocy.

Czas trwania: od 15 października 2016 r. do 15 kwietnia 2017 r.

Ilość osób: działania prewencyjne stosunku do osób bezdomnych prowadzone były 2 razy w miesiącu. Adresaci to osoby przebywające w pustostanach, altankach, piwnicach, klatkach schodowych. Działaniami objętych było ok. 30 osób.

V. Inne działania związane z pomocą społeczną.

1. Prace społecznie użyteczne.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie w 2016 r. był organizatorem prac społecznie użytecznych na terenie Miasta Stargard.

Prace społecznie użyteczne organizowane były na zasadach określonych w :

- ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- porozumieniu Nr 8/2016 w sprawie sposobu organizowania i finansowania prac społecznie użytecznych z dnia 17 lutego 2016 r. pomiędzy Powiatem Stargardzkim – Powiatowym Urzędem Pracy w Stargardzie Szczecińskim a Gminą-Miastem Stargard.

Do prac społecznie użytecznych wytypowane były osoby bezrobotne, zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Stargardzie (bez prawa do zasiłku), korzystające ze świadczeń pomocy społecznej.

Osoby wyznaczone przez MOPS kierowane były przez Powiatowy Urząd Pracy do 34 Podmiotów, na rzecz których wykonywały prace, tj.:

- Zespołu Szkół Nr 2 - 2 osoby, prace porządkowe,
- Zespołu Szkół Nr 5 - 4 osoby, prace porządkowe,
- Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej - 16 osób, usługi opiekuńcze, goniec, konserwator, prace porządkowe
- Stargardzkiego Centrum Kultury – 4 osoby, prace porządkowe, prace konserwatorsko-remontowe,
- Zespołu Szkół Ogólnokształcących – 2 osoby, prace porządkowe,
- Przedszkola Miejskiego Nr 1 – 5 osób, pomoc nauczyciela, prace porządkowe, konserwatorskie, pomoc w kuchni,
- Przedszkola Miejskiego Nr 2 – 9 osób, pomoc nauczyciela,
- Przedszkola Miejskiego Nr 3 – 3 osoby, pomoc nauczyciela,
- Przedszkola Miejskiego Nr 4 – 7 osób, prace porządkowe, pomoc w opiece nad dziećmi,
- Przedszkola Miejskiego Nr 5 – 4 osoby, prace porządkowe, konserwatorsko-remontowe,
- Przedszkola Miejskiego Nr 6 – 4 osoby, prace porządkowe, konserwatorskie,
- Szkoły Podstawowej Nr 1 - 7 osób, prace porządkowe,
- Szkoły Podstawowej Nr 3 – 5 osób, prace porządkowe,
- Szkoły Podstawowej Nr 4 - 7 osób, prace porządkowe i konserwatorskie, remontowe,
- Szkoły Podstawowej Nr 5 – 2 osoby, prace porządkowe i konserwatorskie,
- Szkoły Podstawowej Nr 6 – 4 osoby, prace porządkowe i konserwatorskie,
- Szkoły Podstawowej Nr 7 - 5 osób, prace porządkowe i konserwatorskie,
- Szkoły Podstawowej Nr 8 – 5 osób, prace porządkowe i konserwatorskie, ogrodnicze,
- Gimnazjum Nr 1 – 9 osób, prace porządkowe i konserwatorskie, remontowe,
- Gimnazjum Nr 2 – 3 osoby, prace porządkowe i konserwatorskie, remontowe,
- Gimnazjum Nr 3 – 12 osób, prace porządkowe i konserwatorskie,
- Gimnazjum Nr 4 – 6 osób, prace porządkowe i konserwatorskie,
- Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo -Wychowawczych - 3 osoby, prace porządkowe,
- Centrum Socjalnego Caritas – 4 osoby, prace porządkowe, porządkowo- konserwatorskie, usługi opiekuńcze,
- Zespół Szkół Budowlano-Technicznych – 1 osoba, prace konserwatorsko-remontowe,
- II Liceum Ogólnokształcące – 1 osoba, prace konserwatorskie, remontowe,
- Centrum Kształcenia Praktycznego – 1 osoba, prace porządkowe,
- Bursy Szkolnej – 3 osoby, prace porządkowe,
- Polskiego Stowarzyszenia na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelleksualną – 4 osoby, prace porządkowe, konserwatorskie,
- Samodzielnego Publicznego Wielospecjalistycznego Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej - 3 osoby, prace konserwatorskie, remontowe,
- Komendy Powiatowej Policji – 2 osoby, prace porządkowe,
- Żłobka Miejskiego – 7 osób, prace porządkowe i konserwatorskie,
- Młodzieżowego Domu Kultury - 11 osób, prace porządkowe,
- Zachodniopomorskiego Oddziału PCK – Domu Dziennego Pobytu dla Osób Starszych w Stargardzie – 8 osób, prace porządkowe, konserwatorskie, opieka nad seniorami.

W okresie objętym sprawozdaniem od marca do grudnia 2016 r. uprawnionych do wykonywania prac społecznie użytecznych było 97 osób, natomiast skierowane uwzględniając rotację były łącznie 173 osoby. Średnio liczba wykonujących prace społecznie użyteczne wyniosła 97 osób miesięcznie.

Osoby skierowane do prac społecznie użytecznych wykonywały pracę w wymiarze nieprzekraczającym 10 godzin tygodniowo i 40 godzin miesięcznie. Wynagrodzenie za pracę wynosiło 8,10 zł za godzinę i wypłacane było przez MOPS wszystkim osobom wykonującym prace na terenie miasta. Uczestnicy przepracowali łącznie 32.832 godziny.

Koszt prac społecznie użytecznych wyniósł 272.289,60 zł.

Pomimo tego, że realizowane działania w trybie prac społecznie użytecznych nie dają wysokiej efektywności w postaci podjęcia stałego zatrudnienia po zakończeniu działania przez Podmiot, na rzecz którego świadczona jest praca, to ze społecznego punktu widzenia dają niewymierne korzyści, m.in. przerywają bezczynność zawodową i mobilizują do kształtowania pożądanego stosunku do pracy.

Nadmienić należy, że 22 osoby zrezygnowały z wykonywania prac społecznie użytecznych z powodu podjęcia pracy u innego pracodawcy.

Tabela 7. Powody przerwania bądź rezygnacji z prac społecznie użytecznych

OSOBY, KTÓRE PRZERWAŁY, BĄDŹ ZREZYGNOWAŁY Z PSU	KOBIETY	MĘŻCZYŹNI	OGÓŁEM
Ilość osób, która podjęła pracę u innego pracodawcy	8	12	20
Ilość osób, które przebywały na L-4	9	1	10
Ilość osób, które przerwały PSU bez usprawiedliwienia	8	17	25
Ilość osób, które odebrały skierowania z PUP i nie zgłosiły się do danego podmiotu na prace	0	4	4
Ilość osób, które nie zgłosiły się do PUP po skierowania	2	3	5
Ilość osób, które odmówiły przyjęcia PSU	2	-	2
Ilość osób, które zostały skierowane na staż	1	-	1
Ilość osób, które przyniosły zaświadczenie od lekarza o niezdolności do pracy	2	0	2
Ilość osób, które nie zostały przyjęte do PSU w podmiotach ze względu na wygląd lub sposób zachowania.	0	1	1
Ilość osób odsuniętych od PSU ze względu na spożywanie alkoholu	0	3	3
Ilość osób, które wyjechały za granicę	1	0	1
Ilość kobiet, które przerwały prace ze względu na ciążę	2	0	2
OGÓŁEM ILOŚĆ OSÓB, KTÓRE PRZERWAŁY, BĄDŹ ZREZYGNOWAŁY Z PSU	35	41	76

2. Potwierdzanie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej.

MOPS wydaje decyzje na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 1793 z późn. zm.) oraz w oparciu o zarządzenie Nr 465 / 2007 Prezydenta Miasta Stargardu Szczecińskiego z dnia 31 października 2007 r. w sprawie upoważnienia Dyrektora i Zastępcy Dyrektora MOPS w Stargardzie Szczecińskim do prowadzenia postępowania i wydawania decyzji w sprawach potwierdzania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej. Z potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie ww. ustawy na okres 90 dni mogą korzystać:

- osoby nieubezpieczone,
- osoby posiadające obywatelstwo polskie,
- osoby posiadające miejsce zamieszkania na terytorium RP,
- osoby, które spełniają kryterium dochodowe obowiązujące w pomocy społecznej, co do których nie stwierdzono dysproporcji pomiędzy dochodem a rzeczywistą sytuacją majątkową.

W 2016 r. w sprawie potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej wydano 469 decyzji administracyjnych (w 2015 r. – 439), w tym:

• potwierdzających prawo do ubezpieczenia	-	306,
• odmawiających potwierdzenia prawa	-	42,
• wygaszających potwierdzenie prawa do ubezpieczenia	-	61,
• umarzających postępowanie	-	38,
• zawieszających postępowanie	-	1,
• uchylającej prawo do ubezpieczenia	-	21.

3. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

W 2016 r. pracownicy socjalni w przypadku 13 rodzin złożyli wnioski do sądu o umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej ze względu na zagrożenie przemocą.

W sprawach dotyczących przemocy w rodzinie pracownicy socjalni przeprowadzili 43 interwencje domowe współpracując z funkcjonariuszami policji, kuratorami sądowymi i pedagogami szkolnymi. Wypełnili 26 formularzy „Niebieska Karta” część A i przekazali do Zespołu Interdyscyplinarnego. Ponadto w 19 przypadkach skierowali wnioski do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stargardzie o zastosowanie leczenia odwykowego.

Z pomocy finansowej i w naturze korzystały 63 rodziny dotknięte przemocą a w 5 rodzinach przemoc była głównym powodem udzielenia pomocy.

4. Pomoc osobom opuszczającym zakłady karne.

Zgodnie z Porozumieniem z dnia 13 czerwca 2000 r. zawartym pomiędzy Ministerstwem Pracy i Polityki Społecznej a Centralnym Zarządem Służby Więziennej w sprawie organizacji pomocy dla osób zwalnianych z zakładów karnych i ich rodzin, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2016 r. udzielił pomocy 20 osobom po opuszczeniu zakładu karnego.

W celu poprawy sytuacji materialnej osadzonych i ich rodzin osobom, które opuściły zakład karny przyznano następujące świadczenia:

• zasiłki stałe	-	2,
• zasiłki okresowe	-	15,
• zasiłki celowe	-	14.

Pracownicy socjalni podpisali 6 kontraktów socjalnych, które szczegółowo określały kierunki działań zmierzających do poprawy sytuacji życiowej osób po opuszczeniu zakładu karnego i ich rodzin. Uzgodnienia dotyczyły m.in.: obowiązku uzyskania dowodu osobistego, złożenia niezbędnych dokumentów w celu uzyskania mieszkania komunalnego, poszukiwania pracy i w razie jej otrzymania – utrzymania zatrudnienia, podjęcia terapii odwykowej, uczestnictwa w programie CIS, podjęcia prac społecznie użytecznych.

Celem zawierania kontraktów była szeroko rozumiana reintegracja zawodowa i społeczna.

Osobom, które opuściły zakład karny i z powodu złego stanu zdrowia nie mogły być reintegrowane zawodowo, udzielano pomocy w zakresie kompletowania dokumentów i ustalania stopnia niepełnosprawności.

Pracownicy socjalni prowadzili pracę socjalną z 14 osobami zwolnionymi z zakładu karnego. Spośród osób, które opuściły w 2016 r. zakłady karne i zwróciły się o pomoc społeczną, 3 osoby powróciły do własnych rodzin posiadających lokale mieszkalne, a 4 osoby skierowano do schroniska dla osób bezdomnych.

Pracownicy MOPS na prośbę kierownictwa Zakładu Karnego w Stargardzie spotkali się 2-krotnie z grupami osób odbywających karę pozbawienia wolności i przekazywali informacje z zakresu spraw społecznych i funduszu alimentacyjnego, które mogą być przydatne w usamodzielnieniu się po opuszczeniu zakładu karnego.

5. Współdziałanie z Centrum Integracji Społecznej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje z Centrum Integracji Społecznej przy ul. Krasińskiego 19 w Stargardzie w zakresie kierowania osób do zajęć w CIS wydając w tej sprawie decyzje po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego.

W zajęciach Centrum mogą brać udział osoby zagrożone wykluczeniem lub wykluczone społecznie, które własnym staraniem wykorzystując posiadane możliwości i zasoby, nie są w stanie prawidłowo funkcjonować w społeczeństwie. Wskazane jest, by do Centrum trafiały osoby, które uczestniczyły w programach aktywnościowo integracyjnych.

Działalność CIS uregulowana jest w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym.

W 2016 r. do programu reintegracji zawodowej i społecznej realizowanego przez CIS skierowano 63 osoby. CIS utworzył 4 grupy warsztatowe, w których szkoliły się i pracowały 102 osoby, w tym 39 osób kontynuowało uczestnictwo w CIS w oparciu o skierowania z 2015 r.:

- gastronomiczną,
- remontowo-budowlaną,
- opiekunek osób zależnych,
- porządkową.

Osoby uczestniczące w szkoleniu w okresie próbnym, trwającym 1 miesiąc otrzymały 50 % zasiłku dla bezrobotnych, a następnie przez okres 11 miesięcy, uczestnicząc w szkoleniach i zatrudnieniu socjalnym otrzymywały świadczenie integracyjne w wysokości zasiłku dla bezrobotnych. 78 osób zostało objętych ubezpieczeniem zdrowotnym. Koszt przekazanych przez MOPS składek na ubezpieczenie zdrowotne – 25.875 zł.

6. Obsługa techniczno-organizacyjna Zespołu Interdyscyplinarnego

Zasady postępowania w związku z przemocą w rodzinie reguluje ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i przepisy wykonawcze.

Zarządzeniem Nr 77 / 2012 z dnia 29 lutego 2012 r. z późniejszymi zmianami Prezydent Miasta Stargard powołał Zespół Interdyscyplinarny, za którego obsługę techniczno-organizacyjną odpowiedzialny jest MOPS.

Przedstawiciele instytucji odpowiedzialnych za wypełnianie „Niebieskich Kart” (pomoc społeczna, szkoły, policja, służba zdrowia, kuratorzy) po ich sporządzeniu, przekazują do Zespołu Interdyscyplinarnego, którego siedziba znajduje się w MOPS. Zespół Interdyscyplinarny w 2016 r. odbył 17 posiedzeń, podczas których realizował procedury związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

W 2016 r. wpłynęło 186 formularzy Niebieska Karta, z czego 44 jako kolejne zdarzenie w rodzinie. Zespół powołał 140 grup roboczych. Łącznie w 2016 r. prowadzono 241 procedur Niebieska Karta w związku z kontynuacją spraw z lat poprzednich. Wydatki na obsługę wyniosły 2.349,37 zł.

7. Obsługa techniczna Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Stargardzie realizuje zadania w oparciu o ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i wydanymi na jej podstawie przepisami wykonawczymi.

Wydatki związane z przeciwdziałaniem alkoholizmowi obejmują działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz program „Szkoła-Rodzina-Środowisko”. Program w zakresie „Rodzina-Środowisko” realizuje w MOPS zespół psychologów i terapeutów. Efekty ich pracy w 2016 r. zostały przedstawione w rozdz. III pkt. 4.7 niniejszego sprawozdania.

Na działalność Komisji w 2016 r. wydatkowana została kwota 129.792,98 zł.

Sfinansowano następujące zadania:

• wynagrodzenia osobowe wraz z pochodnymi	64.420,72 zł,
• wynagrodzenie biegłych psychiatrów i psychologów	8.840,00 zł,
• zaliczki sądowe na biegłych	3.178,76 zł,
• koszty postępowania sądowego	120,00 zł,
• wynagrodzenie członków Komisji	53.233,50 zł,

Członkowie Komisji w ramach prowadzonych działań, w szczególności:

- prowadzili 166 spraw, w tym 97 wobec osób zgłoszonych w 2016 r, z tego 73 zgłoszenia dotyczyły mężczyzn, a 24 kobiet,
- zdecydowali o wystosowaniu do Sądu Rejonowego w Stargardzie 32 wniosków o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego i reprezentowali Komisję w powyższych sprawach,
- umorzyli 77 spraw z uwagi na ukończenie terapii, nie stwierdzenie przez biegłych uzależnienia bądź wycofanie sprawy przez osoby zgłaszające,
- przeprowadzili kontrolę 46 punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych,
- zaopiniowali 61 wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych.

VI. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

Potrzeby w zakresie pomocy społecznej zdeterminowane są czynnikami zewnętrznymi i mogą ulegać zmianom zarówno w danym roku, jak i na przestrzeni kolejnych lat.

W przypadku wsparcia finansowego i usług, potrzeby są uzależnione najczęściej od: wzrostu lub spadku bezrobocia, ilości osób niepełnosprawnych lub długotrwale i ciężko chorych, wzrostu kosztów utrzymania (zakup żywności, wysokość opłat mieszkaniowych, itd.), postępującego rozpadu więzi rodzinnych (brak opieki nad osobami starszymi i opieki obojga rodziców nad dziećmi), bezdomności, ilości osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków i hazardu, przemocy w rodzinie, posiadania przez osoby wykształcenia nieodpowiadającego potrzebom rynku pracy, lub braku wykształcenia, ilości przestępstw i osób osadzonych w zakładach karnych, itd.

1. Potrzeby w zakresie świadczeń pomocy społecznej.

Tabela 8. Potrzeby w zakresie świadczeń pomocy społecznej na 2017 r.

Formy pomocy	Potrzeby	Plan wydatków	Różnica
Usługi opiekuńcze	1.604.000,00	1.554.000,00	-50.000,00
Specjalistyczne usługi opiekuńcze	66.836,00	62.000,00	-4.836,00
Opłaty za domy pomocy społecznej	3.318.000,00	3.100.000,00	-218.000,00
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	230.000,00	239.000,00	-
Sprawienie pogrzebu	22.000,00	20.000,00	-2.000,00
Pomoc państwa w zakresie dożywiania	1.200.000,00	1.110.000,00	-90.000,00
Zasiłki stałe	2.398.000,00	1.587.000,00	-811.000,00
Zasiłki okresowe	2.124.000,00	1.308.000,00	-816.000,00
Zasiłki celowe	575.000,00	575.000,00	0,00
Razem:	11.537.836,00	9.555.000,00	-1.982.836,00

Jak wynika z powyższej tabeli na realizację wypłat zasiłków z pomocy społecznej występuje brak kwoty 1.982.836,00 zł. Z uwagi na konieczność realizacji wypłat obligatoryjnych w ściśle określonych przepisami kwotach (zasiłki stałe oraz zasiłki okresowe w wys. nie niższej niż 50 %) oraz dotowaniem tych zadań przez administrację rządową, plan wydatków w ciągu roku zostanie zwiększony przez Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki w Szczecinie do wysokości potrzeb. Spodziewane jest również zwiększenie planu w przypadku realizacji rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

W przypadku zasiłków celowych wysokość pomocy jest uznaniowa i uzależniona od ogólnej sytuacji świadczeniobiorców i możliwości finansowych pomocy społecznej - zostanie zatem zrealizowana do wysokości środków zabezpieczonych w planie wydatków.

W przypadku usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych zaplanowano zrealizowanie niezbędnych ilości godzin świadczonych usług.

W pozycji opłaty za domy pomocy społecznej szacuje się, że potrzeby będą wyższe od przewidywanych o ok. 218. 000,00 zł.

2. Potrzeby szkoleniowe.

Z uwagi na interdyscyplinarność zagadnień, którymi zajmują się pracownicy pomocy społecznej oraz częstą zmianę przepisów prawnych, zachodzi konieczność ciągłego samokształcenia i brania udziału w szkoleniach, w tym BHP w zakresie załatwianych spraw.

W budżecie MOPS na szkolenia zaplanowane są środki w kwocie 44.650,00 zł, w tym na zajęcia superwizyjne dla pracowników socjalnych 16.000,00 zł, oraz na zakup prasy i literatury fachowej w kwocie 12.000 zł. W przypadku pojawienia się na rynku szkoleniowym szkoleń bezpłatnych albo dotowanych, pracownicy MOPS korzystać będą również z tej oferty.

3. Potrzeby związane z zabezpieczeniem funkcjonowania Ośrodka.

Potrzeby związane z utrzymaniem Ośrodka, z wyłączeniem wynagrodzeń i pochodnych oszacowano na 935 469,00 zł. Przewidziana w budżecie MOPS kwota powinna zapewnić regulowanie opłat, zakup usług i materiałów biurowych, wykonywanie drobnych remontów i napraw w stopniu niezbędnym oraz konieczną wymianę sprzętu elektronicznego czy wyposażenia w związku z ich zużyciem.

4. Potrzeby w zakresie rozwoju usług na rzecz świadczeniobiorców pomocy społecznej.

- Liczba osób bezdomnych utrzymuje się na wciąż wysokim poziomie. Liczba miejsc w dwóch istniejących na terenie miasta schroniskach jest ograniczona, a w okresach zimowych niewystarczająca. Osoby bezdomne (stargardzianie) są kierowane do schronisk poza powiatem, które sygnalizują problemy z wolnymi miejscami. Występuje zatem zapotrzebowanie na zwiększenie miejsc w schroniskach szczególnie w okresie zimowym. Z dniem 5 września 2016 r. weszła z życie zmiana art.48a ustawy o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 poz. 1310), który reguluje tryb udzielania pomocy w postaci udzielania schronienia. Z ust. 5 ww. artykułu wynika, że w noclegowni, schronisku dla bezdomnych, ogrzewalni mogą przebywać osoby zdolne do samoobsługi, których stan zdrowia nie zagraża zdrowiu i życiu innych osób przebywających w placówce. Z uwagi na to, że osoby bezdomne są to najczęściej osoby chore i okresowo wymagają pomocy w formie usług opiekuńczych, w szczególności po opuszczeniu szpitala a także w okresie oczekiwania na umieszczenie w domu pomocy społecznej, konieczne jest utworzenie Domu dla bezdomnych przeznaczonego dla osób niezdolnych z różnych względów do usamodzielnienia się (niepełnosprawność, starość).
- Systematycznie wzrasta liczba osób ubiegających się o usługi opiekuńcze. Ośrodek zatrudnia dodatkowo do usług opiekuńczych osoby kierowane z PUP do prac w ramach robót publicznych i prac społecznie użytecznych. W przypadku zwiększenia popytu na usługi opiekuńcze i braku zainteresowania podmiotów zewnętrznych tego rodzaju pracą, rozważana jest możliwość zatrudnienia kolejnych opiekunów.

VII. Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny.

1. Realizacja zadań.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania należące do właściwości gminy z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016 r. poz. 575 ze zm.). W oparciu o art. 176 pkt 1 ww. ustawy Rada Miejska w Stargardzie Szczecińskim dnia 24 czerwca 2014 r. podjęła Uchwałę Nr XL/471/2014 w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Wspierania Rodziny dla miasta Stargard Szczeciński na lata 2014 – 2016. Program ten był realizowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie oraz przedstawiciele lokalnych instytucji i organizacji pozarządowych działających na rzecz dziecka i rodziny.

Niniejszy Program uwzględniał kierunki działań w trzyletniej perspektywie i był spójny w szczególności ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Stargard Szczeciński na lata 2014-2020. Nadrzędnym celem Programu było przede wszystkim skuteczne wspieranie rodziców w wypełnianiu ich funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Cele szczegółowe Programu:

1. Prowadzenie działalności profilaktycznej, sprzyjającej umacnianiu rodziny i wypełnianiu przez nią roli opiekuńczo-wychowawczej.
2. Zapewnienie rodzicom z dysfunkcjami pomocy w ich przezwyciężeniu.
3. Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej.

Tabela 9. Cel szczegółowy 1. Prowadzenie działalności profilaktycznej sprzyjającej umacnianiu rodziny i wypełnianiu przez nią roli opiekuńczo-wychowawczej.

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Wskaźnik/Miernik
1.	Realizacja programów mających na celu podnoszenie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców	• Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (Szkoła dla Rodziców)	Liczba osób - 11
		• Samodzielny Publiczny Wielospecjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej (Szkoła Rodzenia)	Liczba osób – 166 i 89 towarzyszących
2.	Wspieranie rodziców w wychowaniu i edukacji dzieci oraz zagospodarowaniu czasu wolnego dzieci i młodzieży	• Instytucje i zakłady opiekuńczo-wychowawcze (żłobki miejskie, przedszkola)	Liczba dzieci – 1.898 Żłobki – 314 Przedszkola Miejskie-850 Przedszkola niepubliczne-734
		• Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (zajęcia prowadzone w ramach reintegracji społecznej)	Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach - 52
		• Placówki kulturalno-oświatowo-sportowe (Młodzieżowy Dom Kultury, Stargardzkie Centrum Kultury, Młodzieżowy Ośrodek Sportowy)	Liczba Dzieci uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych – 1.636
		• Szkoły (zajęcia prowadzone w ramach Programu „Szkoła, Rodzina, Środowisko”) • Organizacje pozarządowe	Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach „Promyk” – 4.242 I półrocze 3.969 II półrocze 2016 r. Liczba rodzin/dzieci korzystających z oferty – 73
3.	Rozwijanie systemu ulg skierowanych do rodzin wielodzietnych i promocja modelu rodziny wielodzietnej	• Urząd Miejski, miejskie spółki oraz jednostki organizacyjne, podmioty niepubliczne	Liczba rodzajów ulg - 35

W celu umocnienia rodziny i wypełniania przez nią prawidłowej funkcji opiekuńczo-wychowawczej realizowanych jest w mieście wiele działań, które ujęto w powyższej tabeli. Działania te skierowane są do wszystkich rodzin, a w szczególności do rodzin wielodzietnych i wykazujących problemy opiekuńczo-wychowawcze.

Osiągnięcie efektów powyższego Programu uzależnione jest od zaangażowania w jego realizację nie tylko instytucji i organizacji działających na terenie Miasta Stargard ale również od samych beneficjentów, do których ten Program jest kierowany.

Mając świadomość, że istotnym i efektywnym działaniem jest prowadzenie profilaktyki, nadal kontynuowano w roku 2016 prowadzenie działalności dwóch programów, tj. „Szkoly dla Rodziców” oraz „Szkoly Rodzenia”.

Program „Szkola dla Rodziców” prowadzony był przez psychologów i terapeutów zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w ramach Programu Miejskiego „Szkola-Rodzina-Środowisko”. Nabór do Programu prowadzony był przez pracowników socjalnych MOPS oraz pedagogów stargardzkich szkół, a także poprzez rozpowszechnianie informacji o kolejnych edycjach zajęć w postaci plakatów rozwieszonych w szkołach i w MOPS. W roku 2016 odbyły się dwie edycje zajęć (każda edycja po 10 spotkań). W pierwszej edycji uczestniczyli rodzice, których dzieci odbywają edukację głównie w szkołach podstawowych, w drugiej natomiast rodzice dzieci uczących się w gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych.

Zajęcia obejmowały zagadnienia dotyczące umiejętności wyznaczania granic, rozpoznawania i wyrażania uczuć, zachęcania do współpracy członków rodziny, rozwiązywania problemów i konfliktów. Pierwszą edycję ukończyło 8 rodziców, drugą 3 rodziców.

W porównaniu z rokiem 2015 liczba rodziców pozostaje na tym samym poziomie. Pomimo motywowania i zachęcania do udziału w zajęciach, liczba rodziców nie wzrasta. Program „Szkola Rodzenia” prowadzony był przez Samodzielny Publiczny Wielospecjalistyczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Stargardzie przy ul. Wojska Polskiego 27.

Z oferty zajęć w 2016 r. skorzystało 166 osób i 89 osób towarzyszących. W odniesieniu do 2015 r. można zauważyć wzrost zainteresowania zajęciami. W 2016 r. z Programu skorzystało o 11 osób więcej i więcej o 10 osób towarzyszących w porównaniu z 2015 r. Informacje na temat „Szkoly Rodzenia” dostępne były w każdej placówce leczniczej na terenie miasta.

Kolejnym zadaniem w ramach działań profilaktycznych było wspieranie rodziców w wychowaniu i edukacji dzieci oraz zagospodarowaniu czasu wolnego dzieci i młodzieży.

Działania obejmowały wsparcie w procesie opieki i wychowania od najmłodszych lat dziecka. Realizatorami zadań były żłobki miejskie, przedszkola, szkoły, placówki kulturalno-oświatowe, organizacje pozarządowe, MOPS. Instytucje i organizacje w ramach swych działań zapewniały opiekę, proces edukacyjny oraz wspierały proces wychowawczy dziecka. Ich działania obejmowały też organizację czasu wolnego – jako alternatywę dla tzw. ulicy.

Realizatorem zadania z zakresu rozwijania systemu ulg skierowanych do rodziny wielodzietnej był Urząd Miejski, miejskie spółki, jednostki organizacyjne oraz podmioty niepubliczne. Wskaźnikiem dla osiągnięcia celu była liczba rodzaju ulg skierowanych do rodzin wielodzietnych. Z roku na rok obserwuje się wzrost liczby rodzajów ulg (w 2015 r. – 29 ulg).

Do korzystania ze wsparcia w postaci ulg i zniżek uprawnieni są członkowie rodzin zamieszkujących na terenie Stargardu i składających się z rodziców/jednego rodzica mających na utrzymaniu troje i więcej dzieci w wieku do ukończenia 24. roku życia w przypadku gdy dziecko uczy się lub studiuje. Stargardzka Karta Dużej Rodziny i ogólnopolska Karta Dużej Rodziny wydawane są w Biurze Obsługi Klienta Urzędu Miejskiego w Stargardzie przy ul. Czarnieckiego 17. Karty wydawane są bezpłatnie.

Działania z zakresu wspierania rodziny kierowane są do wszystkich mieszkańców miasta Stargard, którzy korzystają z niej zgodnie z własnymi potrzebami. Można zauważyć wzrost zainteresowania poszczególnymi ofertami kierowanymi do rodzin np. udział w zajęciach oferowanych przez placówki kulturalno-oświatowe. W 2016 r. z oferty ww. placówek skorzystało o 73 dzieci więcej niż w 2015 r.

Nastąpił natomiast spadek liczby dzieci uczestniczących w zajęciach „Promyk” prowadzonych w II półroczu 2016 r. w szkołach o 315 osób w porównaniu z rokiem 2015. Powyższe może wynikać z kilku faktów: w bieżącym roku szkolnym 2016/2017 zmniejszyła się liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach o 231 osób w porównaniu z rokiem szkolnym 2015/2016. Ponadto w szkołach nastąpiła zmiana organizacji zajęć pozalekcyjnych. Od września 2016 roku zniknęły ze szkół tzw. godziny karciane (2 godziny tygodniowo, które musiał przepracować nauczyciel w ramach wynagrodzenia zasadniczego), które były przeznaczane na zajęcia dodatkowe dla uczniów.

Kolejnym powodem spadku liczby dzieci biorących udział w zajęciach „Promyk” może być korzystanie rodzin ze świadczeń wychowawczych. Powyższe pozwala rodzicom zaspokoić potrzeby dzieci zgodnie z ich zainteresowaniami i uzdolnieniami finansując je we własnym zakresie.

Tabela 10. Cel szczegółowy 2. Zapewnienie rodzinom z dysfunkcjami pomocy w ich przewycięzaniu.

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Wskaźnik/Miernik
1.	Zabezpieczenie rodzinom pomocy socjalnej (świadczenia pieniężne i niepieniężne) oraz zatrudnienia wspomaganego (p.s.u., CIS)	• Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej – 2.304, Liczba rodzin z dziećmi – 679 Liczba rodzin z dziećmi, w których zdefiniowano problemy w wypełnianiu funkcji opiek.-wychowawczych: 86 świadczeń rodzinnych – 4.456 świadczeń alimentacyjnych – 641 świadczeń wychowawczych – 4.172 dodatków mieszkaniowych – 1.622 stypendium szkolnego - 855 Liczba rodzin korzystających z zatrudnienia wspomaganego: PSU – 165, CIS – 102 Liczba monitorowanych rodzin dysfunkcyjnych - 86
		• Szkoły (dożywianie w ramach zajęć w świetlicach „Promyk”)	Liczba dzieci objętych dożywianiem – 3.531 i dostarczonych bułek do szkół 77.718 szt.
		• Organizacje pozarządowe (np. PKPS, Centrum Socjalne Caritas)	Liczba świadczeniobiorców – 76 dzieci
2.	Zabezpieczenie pomocy specjalistycznej w różnych obszarach (uzależnienia, przemoc w rodzinie, niepełnosprawność)	• Miejski Ośrodek Pomocy społecznej (Zespół ds. przemocy i pomocy psychologiczno-terapeutycznej)	Liczba dorosłych objętych terapią - 96 Liczba dzieci objętych terapią - 119 Liczba porad: - psychologicznych – 1.821 - prawnych – 1.524 - socjalnych – 1.048
		• Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dorosłych Dzieci i Młodzieży	Liczba osób dorosłych, dzieci i młodzieży objętych terapią i pomocą psychiatry – 3.658
		• Przychodnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia	Liczba osób objętych terapią – 76 (finansowane przez Miasto)

		Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba osób objętych postępowaniem – 166 w tym 97 zgłoszone w 2016
		Organizacje pozarządowe	Liczba osób korzystających z proponowanej oferty pomocy – 1.467
3.	Stworzenie możliwości szybszego dostępu do lokali komunalnych niezbędnych dla rodzin zagrożonych umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej	STBS	Liczba rodzin, które otrzymały lub zamieniły lokal komunalny w związku z zagrożeniem umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej - 1
4.	Zapewnienie pomocy rodzinom w formie pracy z asystentem rodziny i obejmowanie pomocą rodziny wspierającej.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny - 55 Liczba rodzin wspierających - 0 Liczba rodzin objętych wsparciem rodziny wspierającej - 0
5.	Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny dysfunkcyjnej po zakończeniu współpracy z asystentem rodziny	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba rodzin objętych monitoringiem - 17
6.	Rozwijanie interdyscyplinarnego podejścia do rozwiązywania problemów rodzin	Zespół Interdyscyplinarny d.s. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	Liczba rodzin objętych procedurą Niebieska Karta – 241, w tym 116 rodzin dziećmi
		Szkolne Grupy Konsultacyjne działające w ramach Programu „Szkoła Rodzina, Środowisko”	Liczba rodzin objętych pracą Grup - 95

Do prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych niezbędne jest m.in. zabezpieczenie podstawowych potrzeb rodziny. Liczba rodzin objętych pomocą społeczną w 2016 r. wynosiła 2.304 rodziny, w tym 697 rodzin z dziećmi.

W 86 rodzinach zdiagnozowano problemy w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Dla porównania w roku 2015 liczba rodzin objętych pomocą społeczną wynosiła 2.403, w tym 779 rodzin z dziećmi, a w 101 rodzinach zidentyfikowano problemy opiekuńczo-wychowawcze.

Zauważyć można, że w porównaniu z rokiem 2015 spadła ogólna liczba rodzin korzystających z pomocy, równocześnie zmniejszyła się liczba rodzin z dziećmi korzystająca z pomocy oraz liczba rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.

Fakt ten jest m.in. wynikiem pracy socjalnej prowadzonej przez pracowników socjalnych w rejonach opiekuńczych. Efektem tej pracy jest szybkie identyfikowanie problemów w rodzinie, podejmowanie adekwatnych działań przez pracownika socjalnego lub odpowiedniego specjalistę. Do rodzin ze stwierdzonymi dysfunkcjami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych kierowane są zintensyfikowane działania mające na celu wyrównanie deficytów bądź ich kompensowanie. Udzieloną pomoc rozgraniczyć można na: monitoring, poradnictwo psychologiczne, prawne, socjalne, terapie i asystenturę. Jest to kompleksowe wsparcie dla rodzin obejmujące wszystkie występujące problemy. Z analizy przedstawionych danych wynika, że rodziny przeżywające trudności opiekuńczo – wychowawcze korzystają z oferowanego wsparcia aby dokonać zmiany w swym życiu.

Również Uchwała Rady Miejskiej w Stargardzie z dnia 26 maja 2015 r. dotycząca m.in. wsparcia rodzin, które z powodu niewydolności opiekuńczo-wychowawczej wynikającej

w szczególności z powodu warunków mieszkaniowych, są zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy, pozwoliła na przydział w 2016 r. lokalu komunalnego 1 rodzinie.

MOPS zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zapewniał rodzinom przeżywającym trudności, wsparcie i pomoc asystenta rodziny.

- Łączna liczba rodzin objętych pracą asystentów - 55, w tym:
 - do 3 m-cy – 6,
 - powyżej 3 do 12 m-cy – 19,
 - powyżej 1 roku – 30.
- Łączna liczba rodzin, z którymi asystenci zakończyli współpracę – 26, w tym:
 - ze względu na osiągnięte cele – 18,
 - ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodziny (w tym zmiana miejsca zamieszkania) – 6,
 - ze względu na brak efektów – 2.
- Liczba rodzin, w których pomimo zakończonej współpracy prowadzony był monitoring – 17.

Przeciętny czas pracy asystenta z rodziną wynosił 16 miesięcy.

Czas pracy asystentów jest długotrwały. Wynika to z faktu, że w rodzinach tych występują problemy sprzężone. Członkowie rodzin odznaczali się znacznym deficytem umiejętności społecznych, na co nakładają się często zaburzenia psychiczne i upośledzenie umysłowe.

Asystent rodziny w sytuacji kiedy zakończył pracę z rodziną w związku ze zrealizowanym planem pracy, prowadził w tej rodzinie monitoring sytuacji rodziny we współpracy z pracownikiem socjalnym.

Zgodnie z art. 176 pkt 3 ppkt b i c ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jednym z zadań Gminy jest powoływanie rodzin wspierających i tworzenie placówek wsparcia dziennego.

W 2016 r. nie powołano rodzin wspierających z uwagi na to, że pracownicy socjalni i asystenci prowadząc rozeznanie w środowisku nie wyłonili takich osób, które byłyby z bezpośredniego otoczenia dziecka i miały odpowiednie predyspozycje wychowawcze.

Interdyscyplinarne podejście pracowników różnych instytucji do rozwiązywania problemów rodzin rozwijane było poprzez pracę w Zespole Interdyscyplinarnym d.s. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i grupach roboczych oraz w zakresie realizacji Miejskiego Programu „Szkoła, Rodzina, Środowisko”, który obejmuje swym działaniem trzy wskazane w nim obszary.

W zakresie Szkoła, każda ze stargardzkich szkół podstawowych i gimnazjalnych ma ofertę zajęć popołudniowych (obejmuje też poczęstunek) dla dzieci i młodzieży z terenu miasta.

Funkcję placówek wsparcia dziennego pełnią świetlice socjoterapeutyczne działające w ramach Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

W ramach obszaru Rodzina-Środowisko prowadzone są zajęcia terapeutyczne, Szkoła dla Rodziców oraz poradnictwo psychologiczne realizowane przez MOPS we współpracy ze szkołami. Pracownicy socjalni uczestnicząc w pracach grup roboczych zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie oraz w spotkaniach Szkolnych Grup Konsultacyjnych zyskują lub poszerzają wiedzę na temat rodzin wykazujących deficyty umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, co może powodować przyspieszenie udzielenia stosownej pomocy.

Tabela 11. Cel szczegółowy 3. Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej.

Lp.	Zadanie	Podmiot realizujący	Wskaźnik/Miernik
1.	Współpraca z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej	- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Liczba wspólnie sporządzonych planów pracy z rodziną - 10
2.	Udział w Zespołach ds. Okresowej Oceny Sytuacji dziecka	- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej - Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Liczba spotkań zespołów - 159
3.	Interdyscyplinarne działania uwzględniające przyczyny umieszczania dziecka w pieczy zastępczej, w tym pomoc: - socjalna - specjalistyczne poradnictwo - dostęp do mieszkań komunalnych	- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej - Instytucje i organizacje działające na rzecz rodziny	Liczba dzieci, które powróciły do rodziny - 12

Dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej zapewnia się opiekę i wychowanie w pieczy zastępczej. Piecza zastępcza zapewnia pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe dążenie do przysposobienia dziecka, a także zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-edukacyjnych.

W celu wymiany informacji i podejmowania działań mających na celu ocenę sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej zarówno pracownicy socjalni jak i asystenci rodzin uczestniczyli w okresowych ocenach odbywających się w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie oraz w Centrum Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych.

W przypadku dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej bądź rodzinnym domu dziecka oceny dokonuje organizator rodzinnej pieczy zastępczej. Natomiast w przypadku dziecka umieszczonego w placówce opiekuńczo-terapeutycznej i interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym oceny dokonuje zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka.

Efektem pracy zarówno pracowników instytucji jak i rodzin jest powrót 12 dzieci do domów rodzinnych oraz adopcja 2 dzieci.

Asystenci zobligowani są również do wspierania i pomocy rodzinom biologicznym, których dzieci są umieszczone w pieczy zastępczej na rzecz ich powrotu do środowiska rodzinnego.

W 2016 r. w pieczy zastępczej przebywało łącznie - 243 dzieci, w tym w pieczy:

- instytucjonalnej - 50 z 31 rodzin,
- rodzinnej - 193 ze 146 rodzin,
w tym:
 - 132 dzieci w 104 rodzinach spokrewnionych,
 - 27 dzieci w 22 rodzinach zastępczych niezawodowych,
 - 34 dzieci w 20 rodzinach zastępczych zawodowych.

Spółród 243 dzieci przebywających w pieczy zastępczej za 127 dzieci tut. Ośrodek ponosił odpłatność zgodnie z Ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Natomiast w przypadku 2 dzieci umieszczonych w 2016 r. nie ponoszono odpłatności gdyż był to pobyt interwencyjny. Pozostałe 114 dzieci było umieszczonych w pieczy przed dniem wejścia w życie ustawy i za nie również odpłatność nie jest ponoszona.

Z rozeznań przeprowadzonych w 2016 r. przez pracowników socjalnych w zakresie sytuacji rodzin biologicznych wynikało, że:

- 5 rodziców przebywało za granicą,
- 38 rodzin odmówiło współpracy z asystentem,
- z 27 rodzinami nie udało się nawiązać kontaktu a na pismo przesłane pocztą nie reagowały, tj. nie skontaktowały się z MOPS,
- w przypadku 25 rodzin pracownicy socjalni nie mieli informacji o aktualnym adresie zamieszkania,
- 3 osoby przebywały w zakładach karnych,
- 8 osób nie przebywało na terenie Stargardu,
- do 9 rodzin powróciło 12 dzieci,
- 6 rodzin wyraziło zgodę na współpracę z asystentem rodziny i zostali objęci wsparciem,
- 4 rodziny wyraziły zgodę na współpracę z asystentem ale wsparcia nie otrzymały z uwagi na brak wskazań (ocena pracownika socjalnego),
- 9 rodziców było pozbawionych praw rodzicielskich,
- 8 rodzinom nie zaproponowano współpracy z asystentem z uwagi na to, że byli nieletni lub wykazywali deficyt umysłowy,
- 7 rodziców biologicznych nie żyje,
- 4 rodziców współpracowało asystentem i współpraca została zakończona negatywnie
- pełnoletnie dzieci 27 rodziców nadal przebywały w pieczy zastępczej.

Wydatki związane z realizacją ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wyniosły 909.810,71 zł., w tym:

Wspieranie rodziny - koszt 174.411,60 zł.

Koszt związany był z wypłatą wynagrodzeń i pochodnych, zakupem materiałów biurowych, itd. dla asystentów rodziny.

MOPS zatrudniał 4 asystentów rodziny (4 etaty) realizujących powierzone obowiązki w zadaniowym systemie pracy.

W 2016 r. Ośrodek pozyskał środki na częściowe sfinansowanie kosztów wynagrodzeń asystentów rodziny w ramach Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej – dotacja w wysokości 73.793,00 zł.

Pieczą zastępczą – koszt 735.399,11 zł.

Wydatki obejmowały współfinansowanie pobytu 127 dzieci pochodzących z 83 rodzin w pieczy:

- instytucjonalnej – 32 dzieci, w tym:
 - 15 dzieci w pierwszym roku pobytu,
 - 4 dzieci w drugim roku pobytu,
 - 13 dzieci w trzecim roku pobytu,
 - w łącznej kwocie 434.409,84 zł.
- rodzinnej – 95 dzieci, w tym:
 - 23 dzieci w pierwszym roku pobytu,
 - 25 dzieci w drugim roku pobytu,
 - 47 dzieci w trzecim roku pobytu,
 - w łącznej kwocie 300.989,27 zł.

W oparciu o obowiązujące przepisy odpłatność gminy za pobyt dzieci w pieczy zastępczej wynosi: w pierwszym roku pobytu – 10 %, w drugim roku pobytu – 30 %, w trzecim roku pobytu – 50 % kosztów utrzymania.

1. Potrzeby związane z realizacją zadań.

Potrzeby na 2017 r. związane z realizacją Programu:

- wskazane byłoby zatrudnienie terapeuty zajęciowego w celu wsparcia pracy asystenta z osobami z deficytem intelektualnym,
- w przypadku umieszczenia w 2017 r. kolejnych dzieci w pieczy zastępczej może wystąpić brak środków finansowych na pokrycie kosztów ich utrzymania.

VIII. Dodatki mieszkaniowe.

1. Dodatki mieszkaniowe.

Przyznawanie i wypłatę dodatków mieszkaniowych reguluje ustawa z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. 2017 r. poz. 180).

Dodatki mieszkaniowe wypłacane są ze środków budżetu gminy.

Stanowią formę pomocy dla osób, które nie są w stanie pokryć wydatków związanych z utrzymaniem mieszkania.

Pomoc ta ma charakter częściowy, co oznacza, że osoba, której przyznano dodatek musi ponosić i uiszczać we własnym zakresie (z własnego budżetu) pozostałą, poza dodatkiem mieszkaniowym część opłat związanych z utrzymaniem lokalu. W przypadku nie wnoszenia opłat przez okres 2 miesięcy, dodatek jest wstrzymywany, a po uregulowaniu tych zaległości, wypłata dodatku jest wznowiana.

Dodatek mieszkaniowy przysługuje osobom mającym tytuł prawny do lokalu, a także osobom zajmującym lokal mieszkalny bez tytułu prawnego pod warunkiem, że oczekują one na przysługujący im lokal zamienny lub socjalny. Od 2010 roku osoby, które utraciły tytuł prawny do lokalu, lecz uczestniczą w Programie i zasadach udzielania pomocy osobom zagrożonym eksmisją, podpisując kontrakt socjalny bądź ugodę z Zarządcą, również mogą korzystać z dodatku mieszkaniowego, gdy dotrzymują zobowiązań wynikających z zawartego kontraktu lub ugody.

W 2016 r. w ramach realizacji ww. Programu dodatek mieszkaniowy otrzymało **108** rodzin.

Obok tytułu prawnego wymagane jest także faktyczne zamieszkiwanie w lokalu, przez co rozumie się taką sytuację, gdy dana osoba przebywa w konkretnym mieszkaniu z zamiarem stałego pobytu, tj. chodzi o miejsce, gdzie koncentrują się wszystkie jej sprawy osobiste i majątkowe, choćby nawet przerwa w faktycznym przebywaniu w miejscu zamieszkania spowodowana była studiami, odbywaniem służby wojskowej, czy pobytem w zakładzie karnym.

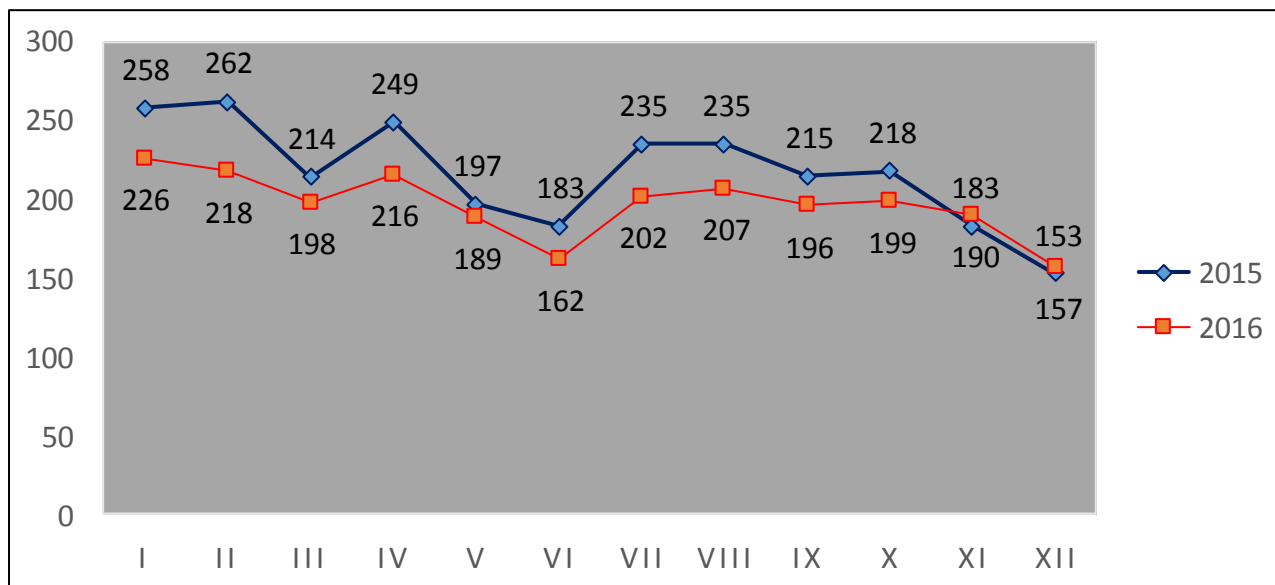
Przyznanie dodatku uzależnione jest od średniego miesięcznego dochodu na jednego członka gospodarstwa domowego uzyskanego w okresie 3 miesięcy poprzedzających datę złożenia wniosku (do 175% kwoty najniższej emerytury w gospodarstwie jednoosobowym i 125% w gospodarstwie wieloosobowym; najniższa emerytura obowiązująca od marca 2016 roku to kwota **882,56 zł**), powierzchni zajmowanego lokalu oraz od wysokości miesięcznych wydatków na lokal.

Jeżeli wnioskodawcy przysługuje dodatek mieszkaniowy, a w jego mieszkaniu nie ma centralnego ogrzewania, ciepłej wody lub instalacji gazu przewodowego, to wówczas naliczany jest ryczałt na zakup opału, stanowiący część dodatku mieszkaniowego, który wypłaca się wnioskodawcy.

Decyzje przyznające dodatek mieszkaniowy wydawane są na okres 6 miesięcy. Ewentualne zmiany danych zawartych we wniosku lub deklaracji złożonej przez wnioskodawcę, które nastąpiły w okresie 6 miesięcy od dnia przyznania dodatku mieszkaniowego nie mają wpływu na wysokość wypłacanego dodatku mieszkaniowego.

W 2016 roku przyjęto 2.360 wniosków (w 2015 r. – 2.602) od 1.622 rodzin (w 2015 r. – 1.788).

Ilość przyjętych wniosków o przyznanie dodatku mieszkaniowego w latach 2015 – 2016 przedstawia wykres.

Wykres . Wnioski o przyznanie dodatku mieszkaniowego przyjęte w latach 2015-2016

Poniesione wydatki na wypłatę dodatków mieszkaniowych z uwzględnieniem zwrotów nienależnie pobranych świadczeń obrazuje poniższa tabela.

Tabela 12. Struktura wypłaconych dodatków mieszkaniowych.

Kategorie zasobów lokalowych	2016 r.			2015 r.		
	Liczba dodatków	Kwota dodatków (zł)	Średnia kwota dodatku (zł)	Liczba dodatków	Kwota dodatków (zł)	Średnia kwota dodatku (zł)
1) komunalne	3.988	792.543,61	198,73	4.616	912.208,74	197,62
a) podnajem kat. „E”, „Ea”	1.717	711.601,40	414,44	1.803	737.803,96	409,21
2) spółdzielcze	2.663	423.686,17	159,10	3.253	486.150,18	149,45
3) wspólnoty mieszkaniowe	2.609	498.410,71	191,04	2.964	554.469,30	187,07
4) prywatne	9	3.276,29	364,03	11	1.571,31	142,85
5) STBS	498	166.630,64	334,60	464	146.872,47	316,54
6) inne	1.863	757.478,45	406,59	1.970	789.317,10	400,67
Ogółem	13.347	3.353.627,27	251,26	15.081	3.628.393,06	240,59

Jak wynika z tabeli w ogólnej strukturze kwoty wypłaconych dodatków mieszkaniowych w 2016 r. najwyższy udział 23,63 % stanowiły dodatki mieszkaniowe na lokale komunalne, zaś najniższy oscylujący na poziomie 0,10% stanowiły dodatki mieszkaniowe na lokale prywatne. Ogółem ilość wypłaconych dodatków mieszkaniowych w 2016 roku w stosunku do 2015 roku zmniejszyła się o 1.734, a kwota wypłat zmalała o 274.765,79 zł.

Na podstawie danych ujętych w tabeli należy stwierdzić, że w 2016 roku w stosunku do 2015 roku spadek zarówno ilości, jak też kwoty wypłaconych dodatków mieszkaniowych wystąpił w odniesieniu do mieszkań:

- komunalnych - liczba dodatków mieszkaniowych zmniejszyła się o 628, a kwota wypłaconych świadczeń o 119.665,13 zł,
- spółdzielczych - liczba dodatków mieszkaniowych zmniejszyła się o 590, a kwota wypłaconych dodatków o 62.464,01 zł,
- wspólnot mieszkaniowych - liczba dodatków zmniejszyła się o 355, a kwota wypłat o 56.058,59 zł,
- prywatno-czynszowych (tabela 12 poz. 6) - liczba dodatków zmniejszyła się o 107, a kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych o 31.838,65 zł,
- podnajem kat. „E” i „Ea” – liczba dodatków zmniejszyła się o 86, a kwota wypłaconych świadczeń o 26.202,56 zł.

Podstawowymi czynnikami oddziałującymi na powstanie takiego zjawiska była mniejsza ilość wniosków o przyznanie dodatku mieszkaniowego złożonych przez wnioskodawców zamieszkujących w lokalach komunalnych, spółdzielczych, wspólnot mieszkaniowych, prywatno-czynszowych oraz wynajmowanych Gminie - Miastu Stargard przez Stargardzkie TBS Sp. z o.o, a także wyższe dochody gospodarstw domowych wnioskodawców.

Obserwuje się tendencję wzrostową w przypadku mieszkań wchodzących w skład zasobów STBS Sp. z o.o. W 2016 roku w stosunku do 2015 roku nastąpił przyrost dodatków mieszkaniowych – liczba dodatków wzrosła o 34, a kwota wypłat zwiększyła się o 19.758,17 zł. Zasadniczą przyczyną, która wywarła wpływ na zaistnienie tej sytuacji była wyższa ilość złożonych wniosków o przyznanie dodatku mieszkaniowego, niskie dochody wnioskodawców, a także informacje administratora kierowane do mieszkańców tych lokali o możliwości ubiegania się o dodatek mieszkaniowy.

Spadek ilości wypłaconych dodatków mieszkaniowych przy jednoczesnym wzroście kwoty wypłat zauważa się w zasobie lokali prywatnych. W 2016 roku w stosunku do 2015 roku liczba dodatków zmniejszyła się o 2, zaś kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych wzrosła o 1.704,98 zł. Niewątpliwym wpływem na powstanie tej sytuacji miały niskie dochody gospodarstw domowych wnioskodawców.

Porównując w ujęciu dynamicznym ilość wypłaconych dodatków mieszkaniowych w 2016 roku w stosunku do 2015 roku można zauważyć, że najwyższy spadek oscylujący na poziomie 18,18% nastąpił w zasobach prywatnych, zaś największy wzrost kształtujący się na poziomie 7,33% wystąpił w zasobach STBS Sp. z o.o., co miało wpływ na zwiększenie wypłaconych świadczeń. Średnia kwota przyznanego dodatku mieszkaniowego wyniosła **251,26 zł** (w 2015 r. 240,59 zł). Ogółem wydano 2.974 decyzje administracyjne, w tym:

• przyznające	-	2.237,	
• odmowne	-	77,	
• umarzające postępowanie	-	28,	
• weryfikacyjne	-	632	(wstrzymujące, wznawiające, wygaszające).

Postępowanie weryfikacyjne toczyło się w wyniku rozpatrywania 923 pism dotyczących wnioskodawców w sprawie przyznanych dodatków mieszkaniowych.

Ponadto 14 wniosków pozostawiono bez rozpoznania z uwagi na braki w dokumentach przedstawionych przez wnioskodawców, które nie zostały usunięte pomimo wystosowanego wezwania, co nie pozwoliło na rozpatrzenie wniosków, a tym samym wydanie ostatecznych decyzji.

Dokonano 83 wezwań wnioskodawców celem uzupełnienia braków w dokumentach oraz wydano 62 zaświadczenia dotyczące wypłat dodatków mieszkaniowych.

Pracownicy socjalni MOPS przeprowadzili 178 wywiadów środowiskowych u wnioskodawców ubiegających się o dodatek mieszkaniowy. Dodatki mieszkaniowe przekazywane były na konta 54 administratorów mieszkań. Większość wypłacanych ryczałtów na zakup opału stanowiących część dodatku mieszkaniowego na wniosek wnioskodawców zostało przekazanych na konta zarządców, co miało znaczący wpływ na zmniejszenie zaległości wnioskodawców w opłatach za zajmowany lokal.

2. Zryczałtowany dodatek energetyczny

Przyznawanie i wypłatę zryczałtowanego dodatku energetycznego reguluje ustawa z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2017 r. poz. 220).

Zryczałtowany dodatek energetyczny przysługuje odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej. Odbiorca wrażliwy energii elektrycznej to osoba, której przyznano dodatek mieszkaniowy w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 180 z późn. zm.), która jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym i zamieszkuje w miejscu dostarczania energii elektrycznej.

Wysokość dodatku energetycznego na kolejne 12 miesięcy ogłasza minister właściwy do spraw energii, w terminie do dnia 30 kwietnia każdego roku, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”.

W okresie od dnia 01 stycznia 2016 roku do dnia 30 kwietnia 2016 roku wysokość dodatku energetycznego dla gospodarstwa domowego wynosiła:

- prowadzonego przez osobę samotną - 11,09 zł miesięcznie,
- składającego się z 2 do 4 osób – 15,40 zł miesięcznie,
- składającego się z co najmniej 5 osób - 18,48 zł miesięcznie.

W okresie od dnia 01 maja 2016 roku do dnia 31 grudnia 2016 roku wysokość dodatku energetycznego dla gospodarstwa domowego wynosiła:

- prowadzonego przez osobę samotną - wynosiła 11,29 zł miesięcznie,
- składającego się z 2 do 4 osób – wynosiła 15,68 zł miesięcznie,
- składającego się z co najmniej 5 osób - wynosiła 18,81 zł miesięcznie.

Wypłata dodatku energetycznego jest zadaniem z zakresu administracji rządowej, które zostało zlecone do wykonania gminie. Źródłem jego finansowania jest dotacja celowa z budżetu państwa obejmująca również koszt obsługi realizacji wypłat dodatku energetycznego w wysokości 2% zrealizowanych wypłat tego świadczenia.

Zryczałtowany dodatek energetyczny jest przyznawany wnioskodawcy będącemu odbiorcą wrażliwym energii elektrycznej na okres przyznanego dodatku mieszkaniowego.

Wypłata dodatku energetycznego zgodnie z wolą wnioskodawcy wyrażoną w składanym wniosku o przyznanie zryczałtowanego dodatku energetycznego następuje w formie przelewu na rachunek bankowy wnioskodawcy lub na rachunek przedsiębiorstwa energetycznego, albo gotówką w kasie MOPS (wyłącznie, gdy lokal wnioskodawcy jest wyposażony w licznik przedpłatowy, a wnioskodawca nie posiada rachunku bankowego).

W 2016 roku przyjęto 492 wnioski (w 2015 r. – 419) od 223 rodzin (w 2015 r. – 247).

Realizację wypłat dodatków energetycznych przedstawia tabela nr 13.

Tabela 13. Struktura wypłaconych dodatków energetycznych

Gospodarstwa domowe z uwzględnieniem ilości osób w gospodarstwie	2016r.		2015 r.	
	Liczba dodatków	Kwota wypłaconych dodatków (zł)	Liczba dodatków	Kwota wypłaconych dodatków (zł)
Gospodarstwo prowadzone przez osobę samotną	919	10.306,91	975	10.901,85
Gospodarstwo składające się z 2 do 4 osób	895	13.940,64	1.229	19.093,84
Gospodarstwo składające się z co najmniej 5 osób	241	4.507,14	254	4.734,42
Ogółem	2.055	28.754,69	2.458	34.730,11

Jak wynika z powyższej tabeli w ogólnej strukturze kwoty wypłaconych dodatków energetycznych w 2016 roku najwyższy udział 48,48% stanowiły dodatki energetyczne dla gospodarstw domowych składających się z 2 do 4 osób, zaś najniższy kształtujący się na poziomie 15,67% stanowiły dodatki energetyczne dla gospodarstw domowych składających się z co najmniej 5 osób. Ogółem ilość wypłaconych dodatków energetycznych w 2016 roku w stosunku do 2015 roku zmniejszyła się o 403, a kwota wypłat zmalała o 5.975,42 zł.

W oparciu o dane zawarte w tabeli można stwierdzić, że w 2016 roku w stosunku do 2015 roku spadek zarówno ilości, jak również kwoty wypłaconych dodatków energetycznych nastąpił w trzech grupach gospodarstw domowych:

- gospodarstwo prowadzone przez osobę samotną – liczba dodatków zmniejszyła się o 56, a kwota zrealizowanych świadczeń o 594,94 zł,
- gospodarstwo składające się z 2 do 4 osób – liczba dodatków zmniejszyła się o 334, a kwota wypłaconych dodatków o 5.153,20 zł,
- gospodarstwo składające się z co najmniej 5 osób – liczba dodatków zmniejszyła się o 13, a kwota wypłat o 227,28zł.

Dokonując porównania w ujęciu dynamicznym ilości wypłaconych dodatków energetycznych w 2016 roku w stosunku do 2015 roku można zauważyć, iż najwyższy spadek oscylujący na poziomie 27,18% wystąpił w gospodarstwach składających się z 2 do 4 osób. Natomiast najniższy spadek kształtujący się na poziomie 5,12% nastąpił w gospodarstwach prowadzonych przez osobę samotną, co może świadczyć o zainteresowaniu tym świadczeniem przez te gospodarstwa domowe, ze względu na trudniejszą sytuację finansową. W 2016 roku ogółem wydano 483 decyzje przyznające świadczenie. Decyzje na 9 wniosków złożonych w dniu 30.12.2016 roku zostały wydane w styczniu 2017 roku.

W 2016 roku na realizację tego zadania Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Stargardzie otrzymał dotację w wysokości 29.329,78 zł, w tym 28.754,69 zł na wypłatę dodatków energetycznych i 575,09 zł na koszt obsługi związany z realizacją wypłat dodatków energetycznych. W 2016 roku przyznany odbiorcy wrażliwemu energii elektrycznej dodatek energetyczny wypłacono w formie przelewu na kwotę 27.170,75 zł, gotówką w kasie MOPS na kwotę 1.583,94 zł.

IX Świadczenia rodzinne i alimentacyjne.

1. Świadczenia rodzinne.

Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1518 z późniejszymi zmianami) określa warunki nabywania prawa oraz zasady ustalania, przyznawania i wypłacania świadczeń rodzinnych.

Świadczenia rodzinne obejmują:

- zasiłek rodzinny wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego z tytułu: urodzenia dziecka, opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, samotnego wychowywania dziecka, wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, rozpoczęcia roku szkolnego, podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (na dojazd do szkoły lub zamieszkanie w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły),
- świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne oraz specjalny zasiłek opiekuńczy,
- jednorazową zapomogę z tytułu urodzenia się dziecka,
- świadczenie rodzicielskie (obowiązuje od 01.01.2016r.)

Ponadto ustawą z dnia 30 kwietnia 2014 r. (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz.162 z późniejszymi zmianami) wprowadzono od 15.05.2014 r. zasiłki dla opiekunów przysługujące osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 01 lipca 2013 r. w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego.

Zasiłek rodzinny w okresie od 01.01.2016 r. do 31.12.2016 r. przysługiwał, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekraczał kwoty **674 zł** na osobę w rodzinie lub odpowiednio **764 zł** gdy członkiem rodziny było dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności.

Zasiłek rodzinny przysługuje do ukończenia przez dziecko 18. roku życia lub nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21. roku życia albo 24. roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności. Dodatki do zasiłku rodzinnego przysługują, gdy przysługuje prawo do zasiłku rodzinnego. Świadczenia rodzinne przyznawane są na okres od 1 listopada do 31 października następnego roku. W 2016 r. ze świadczeń rodzinnych korzystały 4.583 rodziny, łącznie z rodzinami otrzymującymi zasiłek dla opiekuna (2015 r. – 4.395 rodzin). Zasiłek rodzinny wraz z dodatkami wypłacany był dla **1.940 rodzin** (w roku 2015 – 1.660 rodzin). W roku 2016 od miesiąca listopada nastąpiła zmiana wysokości wypłacanych kwot zasiłku rodzinnego i niektórych dodatków do zasiłku rodzinnego. Kwoty zasiłków rodzinnych przedstawia tabela nr 14 i tabela nr 15.

Tabela 14. Kwoty świadczeń rodzinnych.

ZASIŁEK RODZINNY		
Okres obowiązywania	Wyszczególnienie	Kwota
od 01.01.2016 r. do 31.10.2016 r.	na dziecko do ukończenia 5 roku życia	89zł
	na dziecko powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia	118zł
	na dziecko powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia	129 zł
od 01.11.2016 r.	na dziecko do ukończenia 5 roku życia	95 zł
	na dziecko powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia	124zł
	na dziecko powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia	135 zł

Ilość dzieci uprawnionych do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami przedstawia poniższa tabela.

Tabela 15 Ilość dzieci uprawnionych do zasiłku rodzinnego.

Wyszczególnienie	2016	2015
Ogółem ilość dzieci, z tego:	3.638	3.170
• do 5 roku życia	1.058	889
• od 5 do 18 roku życia	2.254	1.950
• od 18 do 24 roku życia	326	331

Wysokość niektórych dodatków do zasiłku rodzinnego od miesiąca listopada 2016 r. uległa zmianie w stosunku do roku 2015.

Tabela 16. Kwoty dodatków do zasiłku rodzinnego i wysokość pozostałych świadczeń.

DODATKI DO ZASIŁKU RODZINNEGO		
1.Dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu :	Kwota	Okres pobierania
urodzenia dziecka	1.000 zł	jednorazowo
opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	400 zł	miesięcznie
samotnego wychowywania dziecka w okresie:		
do 31.10.2016r.	185 zł	na dziecko, nie więcej jednak niż 370 zł na wszystkie dzieci,
od 01.11.2016r.	193zł	na dziecko, nie więcej jednak niż 386 zł na wszystkie dzieci
do 31.10.2016r.	265 zł	na dziecko niepełnosprawne, nie więcej niż 530 zł na wszystkie dzieci,
od 01.11.2016r	273zł	na dziecko niepełnosprawne, nie więcej niż 546 zł na wszystkie dzieci,
wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej w okresie:		
do 31.10.2016r.	90 zł	na trzecie i następne dziecko
od 01.11.2016r.	95 zł	
kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego w okresie:		
do 31.10.2016r.	80 zł	miesięcznie na dziecko do 5 lat
od 01.11.2016r.	100 zł	
do 31.10.2016r.	90 zł	miesięcznie na dziecko od 5 do 24 lat
od 01.11.2016r.	110 zł	
rozpoczęcia roku szkolnego	100 zł	jednorazowo (wypłacany w miesiącu wrześniu)
podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (zamieszkanie lub dojazd) w okresie :		
do 31.10.2016r.	105 zł lub 63 zł	miesięcznie, pobierany przez 10 miesięcy (wrzesień-czerwiec)
od 01.11.2016r.	113 zł lub 69 zł	
2.Zasilek pielęgnacyjny	153 zł	miesięcznie
3.Świadczenie pielęgnacyjne		
od 01.01.2016r. do 31.12.2016r.	1.300 zł	miesięcznie
4.Specjalny zasiłek opiekuńczy	520 zł	miesięcznie
5.Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	1.000 zł	jednorazowo
6. Zasiłek dla opiekuna	520 zł	miesięcznie
7. Świadczenie rodzicielskie	1.000 zł	miesięcznie

Zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia osobie niepełnosprawnej opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje: niepełnosprawnemu dziecku, osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21. roku życia. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje w wysokości **153 zł** miesięcznie i nie jest zależny od kryterium dochodowego. Prawo do zasiłku pielęgnacyjnego przysługuje na czas nieokreślony chyba, że orzeczenie zostało wydane na czas określony; wówczas przysługuje do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa termin ważności orzeczenia. Zasiłek pielęgnacyjny nie przysługuje osobie uprawnionej do dodatku pielęgnacyjnego, jak również osobie umieszczonej w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie. W roku 2016 zasiłki pielęgnacyjne wypłacane były dla **2.364 osób** (w roku 2015 – 2.536 osób).

Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje: 1. matce albo ojcu, 2. opiekunowi faktycznemu dziecka, 3. innym osobom, na których zgodnie z przepisami ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, jeżeli nie podejmują lub rezygnują z podjęcia pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje również osobie innej niż spokrewniona w pierwszym stopniu, na której ciąży obowiązek alimentacyjny, w przypadku, gdy łącznie spełnione są następujące warunki :

- a) rodzice osoby wymagającej opieki nie żyją, zostali pozbawieni praw rodzicielskich, są małoletnimi lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- b) nie ma innych osób spokrewnionych w pierwszym stopniu, są małoletnie lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- c) nie ma osób wymienionych wyżej lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Świadczenie pielęgnacyjne nie jest zależne od kryterium dochodowego. W roku 2016 wypłacane było dla **230** osób uprawnionych (w roku 2015 - 216 osób uprawnionych).

W roku 2016 świadczenie pielęgnacyjne przysługiwało w wysokości **1.300 zł** miesięcznie.

Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje osobom, na których zgodnie z Kodeksem rodzinnym i opiekuńczym ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom, jeżeli: nie podejmują zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje, jeżeli dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki nie przekracza kwoty **764 zł** na osobę. Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje w wysokości **520 zł** miesięcznie.

W roku 2016 specjalny zasiłek opiekuńczy pobierało **97** osób uprawnionych (w roku 2015 – 79 osób uprawnionych).

Zasiłek dla opiekuna - przysługuje osobom, które pobierały świadczenie pielęgnacyjne i utraciły do niego prawo z dniem 1 lipca 2013 r. w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji administracyjnej ustalającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego. Zasiłek dla opiekuna nie jest zależny od kryterium dochodowego.

Przesłanką uzasadniającą przyznanie zasiłku dla opiekuna jest spełnienie warunków jakie uprawniały do przyznania świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie przepisów ustawy o świadczeniach rodzinnych, w brzmieniu obowiązującym w dniu 31 grudnia 2012 r.

Do przesłanek tych zalicza się między innymi:

- rezygnację lub niepodejmowanie zatrudnienia z uwagi na sprawowaną opieką nad osobą niepełnosprawną;
- legitymowanie się osoby niepełnosprawnej orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności lub orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji;
- brak uprawnień osoby sprawującej opiekę, między innymi do świadczeń emerytalno-rentowych.

Zasiłek dla opiekuna przysługuje w wysokości **520 zł** miesięcznie. Po 15.09.2014 r. prawo do zasiłku dla opiekuna może być ustalone na wniosek tylko tym osobom, które utraciły prawo do tego zasiłku (po 15.09.2014 r.) w związku z upływem daty ważności orzeczenia a nowe orzeczenie o niepełnosprawności uprawnia do dalszego pobierania zasiłku dla opiekuna. W roku 2016 zasiłek dla opiekuna pobierało **127** osób uprawnionych (w roku 2015 – 165 osób uprawnionych).

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka

Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka przysługiwała w 2016 r. matce, ojcu, opiekunowi prawnemu lub opiekunowi faktycznemu dziecka, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekraczał kwoty 1.922 zł. Wniosek o wypłatę zapomogi składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Jednorazowa zapomoga przysługiwała, jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10. tygodnia ciąży i co najmniej jeden raz w każdym trymestrze ciąży. Pozostawanie pod opieką medyczną potwierdza się zaświadczeniem lekarskim lub zaświadczeniem wystawionym przez położną. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka przysługuje w wysokości **1.000 zł**. W roku 2016 jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka wypłacona była dla **526** rodzin na **531** dzieci (w roku 2015 – dla 493 rodzin na 500 dzieci).

Świadczenie rodzicielskie

Od 1 stycznia 2016 r. obowiązuje nowelizacja ustawy o świadczeniach rodzinnych, wprowadzająca nowe świadczenie – świadczenie rodzicielskie. Wysokość świadczenia rodzicielskiego wynosi **1.000 zł** miesięcznie. Świadczenie rodzicielskie przysługuje osobom, które urodziły dziecko, a które po urodzeniu dziecka nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego. Gdy jeden rodzic otrzymuje zasiłek macierzyński, drugiemu rodzicowi nie przysługuje prawo do świadczenia rodzicielskiego. Świadczenie wypłacane jest niezależnie od dochodu rodziny i przyznawane jest na okres 52 tygodni w przypadku urodzenia bądź przyjęcia na wychowanie jednego dziecka, przez 65 tygodni w przypadku dwójki dzieci, 67 tygodni – trójki dzieci, 69 tygodni – czwórki dzieci, a przy piątce i więcej dzieci – 71 tygodni. W tym samym czasie przysługuje tylko jedno świadczenie rodzicielskie bez względu na liczbę wychowywanych dzieci.

Uprawnionymi do pobierania tego świadczenia są między innymi osoby niepracujące, uczniowie i studenci, rolnicy, osoby, które przed urodzeniem dziecka wykonywały pracę na

podstawie umów cywilnoprawnych (umowa zlecenie, umowa o dzieło). Świadczenie rodzicielskie przysługuje ojcu dziecka w przypadku skrócenia na wniosek matki dziecka okresu pobierania świadczenia rodzicielskiego, zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu macierzyńskiego, okres urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego lub okres urlopu rodzicielskiego, po wykorzystaniu przez nią tego świadczenia, zasiłku lub uposażenia za okres co najmniej 14 tygodni od dnia urodzenia dziecka a także w przypadku śmierci matki dziecka lub porzucenia dziecka przez matkę świadczenie rodzicielskie otrzymywało 347 rodzin.

Wydatki poniesione w 2016 r. na wypłatę świadczeń rodzinnych oraz ilość wypłaconych świadczeń w porównaniu do 2015 r. przedstawia poniższa tabela.

Tabela 17. Wydatki na świadczenia .

Wyszczególnienie	2016 r.		2015 r.	
	Kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota w zł	Liczba świadczeń
Zasiłki rodzinne	3.528.647	31.490	3.008.521	29.754
Dodatki do zasiłków rodzinnych z dodatków ogółem z tytułu:	1.714.720	11.965	1.477.131	11.427
▪ urodzenia dziecka	182.000	182	167.000	167
▪ opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	271.052	696	190.734	490
▪ samotnego wychowywania dziecka	408.822	2.102	387.974	2.173
▪ kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	231.120	2.343	176.240	2.195
▪ rozpoczęcia roku szkolnego	197.100	1.971	182.600	1.826
▪ podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	17.246	184	14.753	190
▪ wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	407.380	4.487	357.830	4.386
Zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłku wypłacane w przypadku przekroczenia kryterium dochodowego złotówka za złotówkę	114.140	x	x	x
Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami ogółem	5.357.507	43.455	4.485.652	41.181
Zasiłki pielęgnacyjne	3.875.184	25.328	4.053.123	26.491
Świadczenia pielęgnacyjne	3.199.733	2.472	2.812.080	2.354
Specjalny zasiłek opiekuńczy	424.849	828	358.350	697
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	531.000	531	500.000	500
Zasiłek dla opiekuna	708.777	1.366	910.816	1.756
Świadczenie rodzicielskie	2.066.593	2.284	x	x
Razem:	16.163.643	76.264	13.120.021	72.979

x takie świadczenie nie było realizowane w roku 2015

W przypadku gdy dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie przekracza kwotę, 674zł lub 764zł w przypadku rodzin gdzie wychowywane jest dziecko niepełnosprawne, pomnożoną przez liczbę członków danej rodziny o kwotę nie wyższą niż łączna kwota zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami przysługujących danej rodzinie w okresie zasiłkowym, na który jest ustalane prawo do tych świadczeń, zasiłek rodzinny wraz z dodatkami przysługuje w kwocie ustalonej w wysokości różnicy między łączną kwotą zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny.

Z analizy powyższej tabeli wynika, że w stosunku do 2015 r. nastąpił zarówno wzrost ilości wypłacanych świadczeń o 4,5 % jak również wzrosła kwota wypłacanych świadczeń o 23%. Wzrost wydatków wynikał w szczególności z realizacji od stycznia 2016 r. wypłat świadczenia rodzicielskiego na kwotę ogółem 2.066.593 zł. Pozostała kwota wzrostu wypłacanych świadczeń wynika ze zwiększenia kwot w stosunku do roku 2015 zarówno zasiłku rodzinnego i niektórych dodatków do zasiłku rodzinnego, jak również wzrosła kwota wypłacanego świadczenia pielęgnacyjnego.

Mniejsza ilość wypłacanych zasiłków dla opiekuna wynika z faktu, iż świadczenie to dotyczy tylko osób, które nabyły do tego zasiłku prawo na podstawie wniosków złożonych do 14.09.2014 r. Wobec powyższego nie ma możliwości przyznania prawa do tego zasiłku nowym osobom. Osoby uprawnione z różnych powodów tracą prawo do tego świadczenia (śmierć osoby uprawnionej, śmierć osoby, nad którą sprawowana jest opieka, rezygnacja z pobierania tego świadczenia, podjęcie pracy).

Łączna wartość wydatków na świadczenia rodzinne po uwzględnieniu zwrotów bieżących nienależnie pobranych świadczeń w wysokości **51.907,46 zł** w roku 2016 wynosi **16.111.735,54 zł.** (w roku 2015 – 13.082.680 zł). W sprawach świadczeń rodzinnych w roku 2016 wydano 5.781 decyzji administracyjnych.

Ponadto wydano 493 zaświadczenia w różnych celach. Większość wydanych zaświadczeń dotyczyła osób ubiegających się o świadczenia rodzinne za granicą.

Z tytułu nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych odzyskano kwotę 134.761 zł.

Stan należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń na koniec 2016 r. wyniósł 118.974 zł.

Koordinacja systemów zabezpieczenia społecznego

Każde państwo członkowskie Unii Europejskiej przewiduje w swoim ustawodawstwie pomoc dla rodziny, jeśli znajdzie się ona w trudnej sytuacji życiowej. Dzięki zasadom koordynacji rodzina otrzymuje pomoc bez względu na to, w jakim kraju UE przebywa, a w jakim pozostali członkowie rodziny. Należy jednak spełnić wymagania, jakie nakładają przepisy kraju, w którym osoba przebywająca jest zatrudniona.

Osoby, które mieszkają i wykonują pracę w jednym państwie korzystają z ochrony w zakresie zabezpieczenia społecznego na podstawie wewnętrznych przepisów tego państwa. Przepisy te regulują ich prawa i obowiązki w ramach systemu zabezpieczenia społecznego państwa, w którym mieszkają. Kiedy osoby te wyjeżdżają za granicę, w celu wykonywania pracy zarobkowej lub zamieszkania, przepisy wewnętrzne nie wystarczają dla zapewnienia im takiej ochrony. Gwarancję ochrony można wówczas uzyskać dopiero dzięki aktom prawa międzynarodowego w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Koordinacja systemów zabezpieczenia społecznego to regulacje prawne, które uzupełniają prawo wewnętrzne danego państwa, chroniąc osoby wykonujące pracę za granicą przed utratą ochrony w zakresie zabezpieczenia społecznego. Regulacje te - poprzez zapewnienie harmonijnego współistnienia systemów zabezpieczenia społecznego poszczególnych państw - służą ochronie interesów osób przemieszczających się w celu podejmowania zatrudnienia i posiadających okresy zatrudnienia przebyte na terytorium różnych państw.

Przepisy o koordynacji są nadrzędne nad przepisami krajowymi. W Unii Europejskiej regulacje dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego zawarte zostały w rozporządzeniach Parlamentu Europejskiego i Rady i stosowane są bezpośrednio we wszystkich państwach członkowskich Unii oraz Europejskiego Obszaru Gospodarczego (Islandii, Lichtensteinie i Norwegii) oraz w Szwajcarii.

Jedynym organem właściwym do wydawania decyzji w sprawie świadczeń rodzinnych realizowanych w związku z koordynacją zabezpieczenia społecznego jest marszałek województwa.

W ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego na podstawie decyzji wydanych przez Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego w roku 2016 z kwoty ogółem wypłaconych świadczeń, wypłacono łącznie **151.798 zł**, z tego :

• zasiłek rodzinny	-	10.648 zł
• dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu urodzenia dziecka	-	1.000 zł
• dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji		
• dziecka niepełnosprawnego	-	2.640 zł
• dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	-	500 zł
• dodatek do zasiłku rodzinnego z tyt. wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	-	2.540 zł
• zasiłek pielęgnacyjny	-	17.442 zł
• świadczenie pielęgnacyjne	-	92.300 zł
• świadczenie rodzicielskie	-	24.728 zł.

W roku 2016 nastąpił wzrost wypłaconych świadczeń na podstawie ww. decyzji o 58.179 zł. (kwota wypłaconych świadczeń w roku 2015 wynosiła 93.619 zł).

Osoby zobowiązane do zwrotu świadczeń rodzinnych na podstawie decyzji Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego dokonały zwrotu kwoty nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych w wysokości **15.510 zł**.

Wydatki na składki na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne

Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe oraz zdrowotne przyznawane są osobom, którym decyzją przyznano prawo do świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub zasiłku dla opiekuna.

Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe nie są opłacane za osoby, które w dniu złożenia wniosku o przyznanie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub zasiłku dla opiekuna posiadają 25-letni okres ubezpieczenia niezbędny do nabycia uprawnień emerytalnych. Składka zdrowotna nie przysługiwała, jeśli osoba objęta była ubezpieczeniem z innego tytułu, np. z tytułu pracy zarobkowej małżonka.

Tabela nr 18. Wydatki na składki FUS i zdrowotne.

Wyszczególnienie	2016 r.		2015 r.	
	Liczba świadczeń	Kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota w zł
Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe	3.719	982.289,20	3.821	921.168
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	2.231	173.793,60	2.305	162.962
Razem:	5.950	1.156.961,80	6.126	1.084.130

Wzrost kwot opłaconych składek na ubezpieczenie społeczne i odpowiednio zdrowotne (mimo niewielkiego spadku ilości wypłacanych świadczeń) spowodowany był opłaceniem składek za osoby pobierające świadczenia według stawek obowiązujących w roku 2016 w wyższej wysokości (np.: wysokość składki na ubezpieczenie społeczne za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne wzrosła z 330,24 zł miesięcznie w roku 2015 do 357,76 zł w roku 2016 a odpowiednio składka na ubezpieczenie zdrowotne wzrosła ze 108 zł miesięcznie do 117 zł).

2. Świadczenie wychowawcze

Świadczenie wychowawcze czyli „Program Rodzina 500 plus” realizowany jest na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2016 r. poz. 195 z późn. zmianami). Świadczenie wypłacane jest w wysokości **500 zł** miesięcznie na drugie i kolejne dziecko, bez konieczności spełniania dodatkowych warunków. Rodziny o niskich dochodach otrzymują także świadczenie dla pierwszego lub jedyne dziecko przy spełnieniu kryterium dochodowego 800 zł netto na osobę w rodzinie lub 1200 zł w przypadku wychowywania w rodzinie dziecka niepełnosprawnego. Świadczenie wychowawcze przysługuje matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka. Świadczenie przysługuje bez względu na stan cywilny rodziców. W przypadku rodziców rozwiedzionych świadczenie otrzymuje ten rodzic, który faktycznie sprawuje opiekę nad dzieckiem. Świadczenie wychowawcze przysługuje na dzieci do dnia ukończenia 18. roku życia. Prawo do świadczenia wychowawczego ustalane jest na okres od dnia 1 października do dnia 30 września roku następnego. Wyjątek stanowił pierwszy okres gdyż prawo do świadczenia ustalane było od 1 kwietnia 2016 r. do 30 września 2017 r.

Świadczenie wychowawcze nie przysługuje gdy dziecko pozostaje w związku małżeńskim, zostało umieszczone w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie albo w pieczy zastępczej lub członkowi rodziny przysługuje za granicą na dziecko świadczenie o podobnym charakterze do świadczenia wychowawczego chyba, że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy międzynarodowe o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej. Jeśli rodzic przebywa w innym państwie UE i złoży tam wniosek o świadczenia rodzinne, tamtejszy organ informuje o tym fakcie właściwego marszałka województwa w Polsce. Ten zaś przekazuje te informacje do właściwej gminy. Jest to mechanizm, który od wejścia Polski do UE, funkcjonuje w systemie świadczeń rodzinnych i eliminuje sytuacje jednoczesnego pobierania świadczeń w więcej niż jednym kraju. W przypadku, gdy osoba uprawniona do świadczenia wychowawczego marnotrawi wypłacane jej świadczenia organ właściwy może należne świadczenie wychowawcze przekazywać w całości lub w części w formie rzeczowej lub w formie opłacania usług. W roku 2016 tylko jedno świadczenie od miesiąca listopada realizowane było formie rzeczowej.

Poniższe zestawienie przedstawia ilości i wysokości świadczenia wychowawczego wypłaconego w okresie od 01.04.2016 r. do 31.12.2016 r.

1. Ilość rodzin pobierających świadczenie wychowawcze	-	4.172
2. Ilość dzieci uprawnionych do świadczenia wychowawczego	-	5.939
3. Ilość wydanych decyzji w sprawach świadczeń wychowawczych	-	4.897
w tym przyznających świadczenie	-	4.419
4. Kwota wypłaconych świadczeń po uwzględnieniu otrzymanych zwrotów w kwocie 10.515,78 zł	-	24.542.560,52
w tym w ramach koordynacji systemu zabezpieczenia społecznego	-	256.076,00
5. Ilość wypłaconych świadczeń	-	49.298
w tym w ramach koordynacji systemu zabezpieczenia społecznego	-	517
6. Koszt obsługi zadania	-	490.798,78

3. Fundusz alimentacyjny i postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych.

Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (tj. Dz. U. z 2016 r. poz. 169 z późniejszymi zmianami) łączy elementy funduszu alimentacyjnego sprzed 2004 roku oraz obowiązującego do września 2008 r. systemu zaliczek alimentacyjnych.

Fundusz alimentacyjny stanowi system wspierania osób uprawnionych do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego środkami finansowymi z budżetu państwa.

Warunki i tryb otrzymania świadczeń:

- bezskuteczna egzekucja alimentów przez co najmniej dwa miesiące,
- dochody rodziny nieprzekraczające 725 zł (netto) miesięcznie na osobę w rodzinie,
- osoba uprawniona nie ma ukończonych 18 lat lub 25 lat , jeżeli uczy się w szkole lub szkole wyższej albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo,
- świadczenia wypłacane są w kwocie zasądzonych alimentów , nie wyższej jednak niż 500 zł na osobę uprawnioną (dziecko),
- świadczenia przyznawane są na okres od 1 października do 30 września następnego roku.

Prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego ustala się na okres świadczeniowy począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek do organu właściwego wierzyciela.

Prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego mają zarówno dzieci wychowywane przez samotnych rodziców, jak i dzieci z rodzin pełnych.

Za bezskuteczną uważa się egzekucję, w wyniku której w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zobowiązań alimentacyjnych w kwocie aktualnie zasądzonych alimentów, bez względu na wielkość zaległych zobowiązań dłużnika wobec osoby uprawnionej; za bezskuteczną egzekucję uważa się również niemożność wszczęcia egzekucji alimentów przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu przebywającemu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności z powodu:

- braku podstawy prawnej do podjęcia czynności zmierzających do wykonania tytułu wykonawczego z miejsca zamieszkania dłużnika, np. w przypadku braku umowy międzynarodowej pomiędzy Polską i państwem, w którym dłużnik zamieszkuje,
- braku możliwości wskazania przez osobę uprawnioną miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego za granicą.

W sprawie funduszu alimentacyjnego wydano **947** decyzji administracyjnych.

Wypłacono 9.553 świadczenia alimentacyjne na kwotę 3.655.562 zł. Po uwzględnieniu zwrotów nienależnie pobranych świadczeń, faktyczne wydatki wyniosły 3.650.382 zł.

W roku 2016 świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacane były dla **641** rodzin na **942** osoby uprawnione (w roku 2015 - 660 rodzin na 951 osób uprawnionych).

Zasady postępowania wobec dłużników alimentacyjnych określa ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W przypadku gdy dłużnik alimentacyjny nie może wywiązać się ze swoich zobowiązań z powodu braku zatrudnienia, organ właściwy dłużnika: 1) zobowiązuje dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się jako bezrobotny albo jako poszukujący pracy w przypadku braku możliwości zarejestrowania się jako bezrobotny; 2) informuje właściwy powiatowy urząd pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego.

Od 1 stycznia 2012 r. w przypadku gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwia przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego lub odmówił: 1) złożenia oświadczenia majątkowego, 2) zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotny albo poszukujący pracy, 3) bez uzasadnionej przyczyny, w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, odmówił przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej

pracy zarobkowej, wykonywania prac społecznie użytecznych, prac interwencyjnych, robót publicznych, prac na zasadach robót publicznych albo udziału w szkoleniu, stażu lub przygotowaniu zawodowym dorosłych - organ właściwy dłużnika wszczyna postępowanie dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

Decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych nie wydaje się wobec dłużnika alimentacyjnego, który przez okres ostatnich 6 miesięcy wywiązywał się w każdym miesiącu ze zobowiązań alimentacyjnych w kwocie nie niższej niż 50% kwoty bieżąco ustalonych alimentów.

Jeżeli decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych stanie się ostateczna, organ właściwy dłużnika składa wniosek o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 ze zm.) oraz po uzyskaniu z centralnej ewidencji kierowców informacji, że dłużnik alimentacyjny posiada uprawnienie do kierowania pojazdami, kieruje wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego wraz z odpisem tej decyzji.

Od 18.09.2015 r. po otrzymaniu kolejnego wniosku o podjęcie działań dotyczących tego samego dłużnika alimentacyjnego organ właściwy dłużnika przeprowadza z dłużnikiem alimentacyjnym wywiad alimentacyjny oraz odbiera od niego oświadczenie majątkowe. W przypadku gdy organ właściwy dłużnika ustali na podstawie wywiadu alimentacyjnego lub oświadczenia majątkowego, że sytuacja dłużnika nie uległa zmianie, lub w przypadku gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwi przeprowadzenie tego wywiadu lub odmówi złożenia oświadczenia majątkowego, organ właściwy dłużnika nie informuje właściwego powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego ani nie wszczyna postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, jeżeli poprzednio wydana decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych pozostaje w mocy.

Od 01.01.2016 r. do 31.12.2016 r. w dokumentacji MOPS figurowało **812** dłużników alimentacyjnych dla których Prezydent Miasta Stargard był organem właściwym dłużnika ze względu na jego miejsce zamieszkania.

Działania wobec dłużników alimentacyjnych w 2016 r.

- przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego - 112 osób,
- liczba dłużników którzy uniemożliwili przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego (w mocy pozostaje poprzednio wydana decyzja o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych) - 184 osoby,
- zobowiązanie dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się jako bezrobotny albo jako poszukujący pracy - 45 osób,
- poinformowanie powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego - 2 osoby,
- wszczęcie postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych - 115 osób,
- wydanie decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych (decyzje prawomocne) - 69 osób,
- wydanie decyzji o umorzeniu postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych - 47 osób,
- złożenie wniosku o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 KK - 68 osób,
- złożenie wniosku do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego - 13 osób.

Obowiązująca od 18.09.2015 r. zmiana dotycząca podejmowanych działań w stosunku do dłużników uznanych za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych na mocy poprzednio wydanej decyzji spowodowała zmniejszenie liczby składanych wniosków do prokuratury oraz wniosków o zatrzymanie prawa jazdy. Wnioski o zatrzymanie prawa jazdy od 01.01.2016 r. składane są wyłącznie w przypadku potwierdzenia przez centralną ewidencję kierowców, że dłużnik taki dokument posiada.

Sposób załatwienia spraw przez prokuraturę:

- odmowa wszczęcia dochodzenia w 46 przypadkach,
- umorzenie dochodzenia w 16 przypadkach,
- informacja o wszczęciu postępowania w 4 przypadkach,
- przesłanie aktu oskarżenia do sądu w 1 przypadku,
- przesłanie do sądu wniosku o wydanie wyroku skazującego w 1 przypadku.

Na dzień 31.12.2016 r. zadłużenie z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych na osoby uprawnione posiadało 1.009 dłużników alimentacyjnych (zamieszkujących na terenie miasta Stargard i poza miastem Stargard).

Stan należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wynosił 23.260.496 zł. W 2016 r. dłużnicy alimentacyjni dokonali zwrotu świadczeń z funduszu alimentacyjnego na kwotę 291.714 zł oraz odsetek ustawowych w kwocie 278.110 zł (łącznie kwota zwrotu 569.824 zł).

Dochód własny gminy stanowi kwota 116.686 zł.

W stosunku do roku 2015 nastąpił spadek zwróconych kwot o 8,7 %. (łącznie kwota zwrotu w roku 2015 – 624.325 zł w tym odsetki – 167.184 zł).

Ponadto dokonano zwrotu zadłużenia z tytułu wypłaconej zaliczki alimentacyjnej na łączną kwotę 38.132 zł, z czego 50% stanowi dochód gminy.

Od 18 września 2015 r. kwoty otrzymane z tytułu zwrotu należności przypadających od dłużnika alimentacyjnego zaliczane są w pierwszej kolejności na spłatę odsetek a następnie na spłatę należności głównej. W związku z powyższym odzyskane kwoty w większości stanowią dochód Skarbu Państwa.

Od 01.07.2015 r. istnieje obowiązek zgłaszania dłużników alimentacyjnych do wszystkich biur informacji gospodarczych. Na dzień 31.12.2016 r. do ww. biur zgłoszonych zostało 927 dłużników alimentacyjnych.

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych ma na celu odzyskanie wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Od 01.10.2008 r. do 17.09.2015 r. egzekucję należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego prowadził komornik sądowy oraz zwrotu należności dochodzono w drodze postępowania administracyjnego. Od 18.09.2015 r. należności przypadające od dłużnika alimentacyjnego podlegają ściągnięciu wraz z odsetkami w drodze egzekucji sądowej. Organ właściwy wierzyciela przyłącza się do postępowania egzekucyjnego prowadzonego przez komornika sądowego wobec dłużnika alimentacyjnego lub składa wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego.

W okresie od 01.01.2016 r. do 31.12.2016 r. złożono 1.050 wniosków.

Wydatki na obsługę świadczeń rodzinnych, zasiłku dla opiekuna, funduszu alimentacyjnego i świadczenia wychowawczego w 2016 r. wyniosły 1.405.650 zł.

Kwota odzyskanych nienależnie pobranych świadczeń wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie wyniosła 172.587 zł (w tym odsetki 14.673 zł).

X. Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów.

Na podstawie uchwały nr XXIX/345/2013 r. Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim z dnia 28 maja 2013 r. w sprawie przyjęcia „Regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy-Miasto Stargard Szczeciński” z późniejszymi zmianami Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadanie w zakresie przyjmowania wniosków i wydawania decyzji w sprawie stypendiów i zasiłków szkolnych.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami wnioski w sprawie stypendiów szkolnych dla uczniów szkół podstawowych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych przyjmowano od dnia **15 września** oraz dla uczniów kolegiów do dnia **15 października 2016 r.** W szczególnych przypadkach wnioski są przyjmowane po upływie ustawowych terminów.

Stypendium szkolne przysługuje uczniowi, w którego rodzinie dochód na osobę nie przekracza kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń z pomocy społecznej, tj. **514 zł**. Wysokość stypendium szkolnego nie mogła być niższa miesięcznie niż 80 % kwoty zasiłku rodzinnego, tj. 118 zł do października 2016 r. i 124 zł od listopada 2016 r. i nie może być wyższa niż 200 % tej kwoty.

Stypendium szkolne odpowiednio wynosiło do października 2016 r.:

- 165 % kwoty zasiłku rodzinnego, tj. 194,70 zł, jeżeli dochód nie przekraczał 50 % kryterium dochodowego,
- 150 % kwoty zasiłku rodzinnego, tj. 177,00 zł, jeżeli dochód przekraczał 50 % i nie przekraczał 70 % kryterium dochodowego,
- 135 % kwoty zasiłku rodzinnego, tj. 159,30 zł, jeżeli dochód przekraczał 70 % kryterium dochodowego.

Stypendium od 1 listopada 2016 r. wynosi odpowiednio:

- 165 % kwoty zasiłku rodzinnego, tj. 204,60 zł, jeżeli dochód nie przekracza 50 % kryterium dochodowego,
- 150 % kwoty zasiłku rodzinnego, tj. 186,00 zł, jeżeli dochód przekracza 50 % i nie przekraczał 70 % kryterium dochodowego,
- 135 % kwoty zasiłku rodzinnego, tj. 167,40 zł, jeżeli dochód przekracza 70 % kryterium dochodowego.

Dodatkowo za każdą okoliczność: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężką lub długotrwałą chorobę, wielodzietność, brak umiejętności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm, rodzina niepełna lub zdarzenie losowe doliczane jest po 5 % kwoty zasiłku rodzinnego - **5,90 zł** (118 zł x 5 %) do października 2016 r. i **6,20 zł** (124 x 5 %) od listopada 2016 r.

W okresie styczeń-czerwiec 2016 r. stypendia i zasiłki szkolne otrzymywało **700** uczniów, w tym:

- ze szkół podstawowych - 396,
- z gimnazjów - 167,
- ze szkół ponadgimnazjalnych - 137.

W okresie wrzesień – grudzień 2016 r. stypendia szkolne otrzymało **549** uczniów, w tym:

- ze szkół podstawowych - 303,
- z gimnazjów - 134,
- ze szkół ponadgimnazjalnych - 112.

Wydano 35 decyzji odmownych i 9 wstrzymujących pobieranie stypendium. W sprawie pomocy o zasiłki szkolne nie wydano wniosków.

Łącznie na stypendia szkolne w okresie styczeń - grudzień 2016 r. wydano **1.118.299,65 zł w tym: (środki z dotacji 894.639,72 zł + środki własne 223.659,93 zł)**, a środki niewykorzystane stanowiły kwotę **42.923,35 zł**.

Spis tabel:

Tabela 1. Struktura wydatków budżetowych na realizację zadań w 2016 r.	7
Tabela 2. Analiza porównawcza 2016/2015	8
Tabela 3. Powody przyznania pomocy finansowej i w naturze.....	10
Tabela 4. Typy rodzin objętych pomocą społeczną.....	11
Tabela 5. Struktura wydatków – zadania własne i zlecone.	12
Tabela 6. Pomoc rzeczowa i finansowa w ramach Programu.	26
Tabela 7. Powody przerwania bądź rezygnacji z prac społecznie użytecznych	32
Tabela 8. Potrzeby w zakresie świadczeń pomocy społecznej na 2017 r.....	36
Tabela 9. Cel szczegółowy 1. Prowadzenie działalności profilaktycznej sprzyjającej umacnianiu rodziny i wypełnianiu przez nią roli opiekuńczo-wychowawczej.	38
Tabela 10. Cel szczegółowy 2. Zapewnienie rodzinom z dysfunkcjami pomocy w ich przezwyciężaniu.....	40
Tabela 11. Cel szczegółowy 3. Podejmowanie działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej.	43
Tabela 12. Struktura wypłaconych dodatków mieszkaniowych.....	46
Tabela 13. Struktura wypłaconych dodatków energetycznych	48
Tabela 14. Kwoty świadczeń rodzinnych.	50
Tabela 15. Ilość dzieci uprawnionych do zasiłku rodzinnego.	50
Tabela 16. Kwoty dodatków do zasiłku rodzinnego i wysokość pozostałych świadczeń.	51
Tabela 17. Wydatki na świadczenia i świadczeniobiorcy.	54
Tabela 18. Wydatki na składki FUS i zdrowotne.	56

Spis wykresów:

Wykres 1. Wnioski o przyznanie dodatku mieszkaniowego przyjęte w latach 2015-2016	46
---	----